

Uusi jalostuksen tavoiteohjelma 2022 – 2026

YORKSHIRETERRIERI

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksessa 16.10.2020
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 02.06.2021
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 10.8.2021

Sisällys

1. YHTEENVETO.....	3
2. RODUN TAUSTA.....	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA.....	5
4. RODUN NYKYTILANNE.....	7
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	7
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos.....	8
4.1.2 Jalostuspohja.....	10
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa.....	14
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta.....	15
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttööminaisuudet.....	15
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	15
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin.....	16
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttööminaisuuksien testaus ja/tai kuvaus.....	16
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa.....	16
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet.....	17
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen.....	17
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta.....	18
4.3. Terveys ja lisääntyminen.....	18
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat.....	18
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat.....	20
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	24
4.3.4 Lisääntyminen.....	25
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	26
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä.....	27
4.4. Ulkomuoto.....	27
4.4.1 Rotumääritelmä.....	27
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset.....	29
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	30
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista.....	30
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	30
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso.....	30
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen.....	34
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	36
6.1 jalostuksen tavoitteet.....	36
6.2 suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille.....	37
6.3 rotujärjestön toimenpiteet.....	38
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	39
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta.....	40
7. LÄHTEET.....	41
8. LIITTEET.....	41

1. YHTEENVETO

Yorkshirenterrieri on kääpiökoirarotu ja se kuuluu FCI:n roturyhmään terrierit (ryhmä 3). Rodun alkuperämaa on Englanti, Iso-Britannia. Rotu on hyvin suosittu maailmalla ja Suomessa rotua rekisteröidään vuosittain yli 200 kappaletta. Kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan Suomessa on 6 698 rekisteröityä yorkshirenterrieriä (1.10.2020).

Yorkshirenterrierin jalostuksen tavoiteohjelma on tarkoitettu antamaan tietoa yorkshirenterrierin nykytilanteesta kansallisesti ja kansainvälisesti rodun kasvattajille sekä harrastajille ja muille rodusta kiinnostuneille. Ensisijainen vastuu rodusta on sekä kennelnimellisillä että kennelnimettömällä kasvattajilla ja siitosurosten omistajilla.

Yorkshirenterrieri on varsin terve ja pitkäikäinen koirarotu. Rotumääritelmä on selkeä, pyrkimyksenä jalostaa pieni, tervakenteinen, itsetietoinen ja "älykäs" koira. Rodussa esiintyvät terveysongelmat ovat pysyneet enemmän yksilöongelmina kuin koko rodun elinkelpoisuutta uhkaavina laajasti perimässä levinneinä sairauksina. Kuitenkin terveystutkimusten mukaan polvilumpioluusaatiota on havaittu rodussa, joten kaikki jalostukseen käytettävät koirat tulisi tarkastaa ennen jalostukseen käyttämistä. Yhdistys on tehnyt vuonna 2019 esityksen rodun liittämistä PEVISAn piiriin ja rodulle on hyväksytty PEVISA vuodesta 2021 alkaen. Jalostuksessa tulee pyrkiä mahdollisimman terveisiin ja pitkäikäisiin koiriin. Yorkshirenterrierin tärkein tehtävä on olla seurakoira ja kumppani ihmiselle.

Rotu on suosittu näyttelykoira. Rotu soveltuu myös tottelevaisuuteen ja agilityyn. Yorkshirenterrieri sopii myös terapiakoiraksi, lukukoira ja kaveritoimintaan. Rotu menestyy sekä kaupunkiolosuhteissa, että maaseudulla. Yorkshirenterrieri nauttii liikunnasta, metsässä liikkumisesta ja on erinomainen seurakoira.

Suomalaisten yorkshirenterrierien ulkomuodollisesta laadusta on erittäin vaikea tehdä johtopäätöksiä, koska näyttelyissä käy noin 30% Suomessa syntyneistä rekisteröidyistä koirista. Vaikka näyttelyissä käyvien koirien määrä onkin noussut viime vuosien aikana, on määrä kuitenkin niin pieni, ettei se kuvaa rodun todellista tilaa. Hyvän kysynnän vuoksi kasvattajat eivät ole riippuvaisia yhdistyksen pentuvälityksestä, ja näin ollen jalostuksen tavoiteohjelmallakin on vain rajallinen vaikutus koko rodun piirissä tapahtuvaan jalostustoimintaan. Kasvanut kotikoirien pentukysyntä on tuonut haasteita jalostukseen.

Rodun kannalta suurin ongelma on, etteivät kasvattajat noudata yhdistyksen suosituksia jalostusyhdistelmissään. Tässä tilanteessa jalostuksen pitkäjännitteinen ohjaaminen on haasteellista. Yhdistyksen tehtäväksi onkin jäänyt tulosten kirjaaminen ja tilanteen tarkkailu jälkikäteen. Tällä hetkellä yhdistys kokee tärkeimmäksi tehtäväkseen luotettavien terveystietojen keräämisen sekä tiedotus- ja valistustyön, minkä kautta yhdistys voi vaikuttaa jalostuksen ohjaukseen tulevaisuudessa.

2. RODUN TAUSTA

Yorkshirenterrieri kehitettiin 1800-luvun lopulla Englannissa suunnitelmallisena jalostustyönä. Se syntyi englantilaisten ja skotlantilaisten terrierien risteytyksenä.

Rodun esi-isät

Ensimmäinen yorkshirenterrierin oletetuista esi-isistä oli watersidenterrieri, joka oli pieni, pitkähäkky ja väriltään joskus siniharmaa. Se oli kuningas Wilhelm IV aikaan (1765-1835) yleinen Yorkshiressä. Se oli rohkea rottien ja

pikkuriistan metsästäjä. Watersidenterrierin geeneistä löytyivät silkkinen karva, pieni koko ja "blue and tan" –värikuvio.

Yorkshirenterrierin kannalta kaikkein kiinnostavin skotlantilainen terrieri on varhainen skyenterrieri. Se oli hopeanharmaa tai kellertävänruskea ja painoi 4,5 kilosta noin 7 kiloon. Skyeistä kehitettiin kaikkiaan kolme rotua: varsinainen skyenterrieri, jolla on pitkä, kova ja litteä karva sekä alusvilla, sekä silkkiturkkiset paisleyn- ja clydesdalenterrierit, jotka molemmat valitettavasti katosivat.

Edellä mainittujen koirien lisäksi yorkshirenterrieri sai rakennusaineita Manchesterin alueen terriereistä, joiden joukossa oli myös skotlantilaisia terrierejä. Tämän alueen käyttöterrierejä kuvattiin jo vuonna 1771 seuraavasti: pörrökarvaisia, "black and tan" -terrierejä, jotka ovat pieniä ja vääräsäärisiä, joskus myös valkoisia ja punaisia. Yorkshirenterrierillä ei ole kuitenkaan yhteyttä nykyiseen manchesterinterrieriin muuten kuin tämän muinaisten esi-isien kautta.

Kaikki edellä mainitut koirat ilmeisesti kantoivat geeneissään "black and tan" –värikuviota. Niillä oli myös geeni, joka vaalensi ja vaihtoi mustan värin siniseksi. Joidenkin linjojen koirilla oli myös kyky puhdistaa ja vaihtaa musta väri aikuistumisen myötä kullanväriseksi taniksi. Osa kantoi geeniä, joka aikaansai kiiltävän, silkkinen karvan.

"Huddersfield Ben" ja "Katie" v.1870
(Wikipedia)

Yorkshirenterrieri vuodelta 1915
(Wikipedia)

Maalaus
yorkshirenterrieristä
1800-luvulta
(Wikipedia)

Määrätietoiset kasvattajat

Yorkshirenterrierin nykymuotoon kehittämiseksi tarvittiin innostuneita kasvattajia, jotka nopeasti kehittyneen näyttelytoiminnan ansiosta rupesivat panemaan pääpainon tietyille halutuille rotuominaisuuksille. Näiden kasvattajien ponnistelujen ansiosta rotu vähitellen yhtenäistyi ja tuli tunnetuksi.

On sanottu, että yorkshirenterrieri hautasi watersiden-, paisleyn-, ja clydesdalenterrierin geenit upean turkkinsa alle. Yorkshirenterrierin ainutlaatuinen silkkinen karvapeite on se ominaisuus, joka erottaa sen kaikista muista terriereistä ja tekee siitä juuri yorkshirenterrierin.

Englannin Kennelklubi hyväksyi yorkshirenterrierin vihdoin omaksi rodukseen vuonna 1886. Siitosrekisterissä se oli jo aiemmin.

Rodun merkittävimpänä kantauroksena pidetään Huddersfield Ben –nimistä koiraa, joka eli 1865-71. Se oli itse melko voimakkaan linjasiitoksen tulos ja jätti jälkeläisissään tyypin, joka periytyi edelleen ja vaikutti näin oleellisesti rodun kehittymiseen. Ben oli aikansa voitokkaimpia näyttelykoiria.

Rotumääritelmä

On epäselvää, milloin ensimmäinen virallinen rotumääritelmä julkaistiin. Eri lähteissä esiintyvät ainakin vuodet 1881, 1890 ja 1898. Kun oma rotumääritelmä lopulta saatiin julkaistuksi, kuului siihen kirjoitetun rotumääritelmän lisäksi pistetaulukko, jossa pelkän karvan ja värin painoarvo oli alussa 75%.

Kun rotumääritelmää tulkitaan, on otettava huomioon rodun alkuperä ja sen edesmenneet käyttötarkoitukset. Rotumääritelmän tärkeimpänä tehtävänä on toimia haluttujen ominaisuuksien vartijana.

Yorkshirenterrierit Suomessa

Ensimmäiset yorkshirenterrierit, uros Dervish ja narttu Dinah, tuotiin Suomeen Englannista vuonna 1930, mutta sittemmin niihin perustunut kanta hävisi. Kasvatustyö alkoi uudelleen 1960-luvun alussa, ja nykyisin rotu on jo saavuttanut vakiintuneen aseman. Viime vuosina rodun rekisteröinnit ovat olleet sadan molemmin puolin. Vuosien saatossa koiria on tuotu pääasiassa rodun kotimaasta sekä Ruotsista ja Ranskasta. Aivan viime vuosina koiria on tuotu erityisen runsaasti Itä-Euroopasta, mm. Venäjältä, Puolasta ja Unkarista.

On kuitenkin todettava, että huolimatta yorkshirenterrierin valtavasta suosiosta maailmalla, niin Euroopassa, Amerikassa kuin Aasiassakin, tämä kaunis ja ainutlaatuinen rotu ei ole vielä toistaiseksi varauksettomasti valloittanut suuren yleisön sydämiä täällä meillä.

Suomessa yorkshirenterrierit kuuluvat nykyään FCI:n luokituksen mukaisesti 3-ryhmään eli terriereihin. Rodun kotimaassa Englannissa ja mm. Yhdysvalloissa ne kuuluvat edelleen kääpiökoiriin.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

14.4.1976 perustettiin Yorkshirenterrieri-alajaosto silloisen Seura- ja Kääpiökoirayhdistyksen alaisuuteen. Alajaoston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Marjatta Heinonen. Yhdistys julkaisi alkuvuosinaan näyttelyarvosteluja ja palstaa Seurakoirat-lehdessä.

Yorkshirenterrieri-lehteä alettiin julkaista säännöllisesti 1980-luvun puolivälissä, 2-3 numeroa vuodessa, nykyisin 4 numeroa vuodessa.

Yorkshirenterrieri-yhdistys (silloinen Suomen Kääpiökoirayhdistyksen alajaosto) rekisteröityi 19.6.1991. Sen viralliseksi nimeksi tuli Yorkshirenterrieri r.y. Yhdistyksen puheenjohtajana toimi tuolloin Leena Kaplas. Rekisteröidyttyään Yorkshirenterrieri r.y. liittyi Suomen Kennelliiton ja Helsingin Seudun Kennelpiirin jäseneksi. Yorkshirenterrieri r.y. on Suomen Kääpiökoirayhdistyksen jäsenyhdistys.

Yhdistyksen tarkoituksena on yorkshirenterrierien rotuyhdistyksenä edistää puhdasrotuisten koirien jalostusta ja kasvatusta sekä rodun tunnetuksi tulemistä.

Yhdistys toteuttaa tarkoitustaan harjoittamalla julkaisutoimintaa ja valistustyötä sekä järjestämällä keskustelu-, neuvonta- ja koulutustilaisuuksia, koiranäyttelyitä, kursseja ja muita vastaavia tapahtumia. Yhdistys seuraa kenneltoiminnan kehitystä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin, varsinkin edustamansa rodun osalta ja tekee tarvittaessa alan kehittämistä koskevia aloitteita.

Yorkshirenterrieri ry:n jäsenistö kokoontuu vuosittain kahteen varsinaiseen yhdistyskokoukseen; syyskokoukseen marras-joulukuussa ja vuosikokoukseen maaliskuu-huhtikuussa.

Yhdistyksen asioita ja taloutta hoitaa hallitus, jonka muodostavat puheenjohtaja ja kuusi (6) muuta varsinaista jäsentä sekä kaksi (2) varajäsentä. Puheenjohtaja valitaan kahdeksi (2) kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallituksen muut varsinaiset jäsenet valitaan kahdeksi (2) kalenterivuodeksi ja varajäsenet kahdeksi (2) kalenterivuodeksi kerrallaan, kolme (3) varsinaista jäsentä ja yksi (1) varajäsen ovat vuosittain erovuorossa. Ensimmäisellä kerralla yhden kalenterivuoden olleet varsinaiset jäsenet jatkavat toiselle kalenterivuodelle, muut ovat erovuorossa ja ensin valitaan (3) kolme varsinaista jäsentä kahdeksi (2) kalenterivuodeksi sen jälkeen (1) yksi varsinainen jäsen yhdeksi (1) kalenterivuodeksi. Hallitus valitsee vuosittain varsinaisten jäsenten keskuudesta varapuheenjohtajan sekä ottaa sihteerin, rahastonhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt. Hallitus on päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ja neljän hallituksen muun jäsenen ollessa paikalla. Yhdistyksen nimen kirjoittaa puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, jompikumpi yhdessä sihteerin kanssa, tai hallituksen määräämä toimihenkilö yksin.

Rotuneuvoja on yhdistyksellä tällä hetkellä monta, jotka neuvovat rotuun liittyvissä asioissa useilla eri kielillä. Rotuneuvojat ovat rodun kasvattajia.

Yhdistys järjestää jäsenilleen erilaisia tapahtumia. Yhdistys on järjestänyt esimerkiksi koulutuksia, luentoja, kesäpäiviä, pikkujouluja ja erilaisia koirien tapaamisia. Yhdistys järjestää myös vuosittain rodun epävirallisen erikoisnäyttelyn, Club Shown sekä Match showta.

Rodun virallinen erikoisnäyttely järjestetään vuosittain Suomen kääpiökoirayhdistyksen SKKY:n erikoisnäyttelyn yhteydessä Helsingin Kaivopuistossa.

Yhdistys ylläpitää vuoden yorkshirenterrieri-kilpailua, jossa vuoden yorkshirenterrierin lisäksi valitaan vuoden yorkshirenterrierikasvattaja, vuoden yorkshirenterrieripentu, vuoden yorkshirenterrieriveteraani sekä paras Suomessa kilpaillut ulkomailla syntynyt yorkshirenterrieri.

Yhdistyksen jäsenmäärä on laskenut vuodesta 2011 joka vuosi hieman ja lähtenyt taas vuonna 2019 nousuun.

Taulukko 1.

VUOSI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
JÄSENIÄ	329	359	370	381	368	355	310	304	279	260	254	303

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Yhdistyksen jalostustoimikunta toimii hallituksen alaisuudessa ja siihen kuuluvat puheenjohtaja ja tarvittava määrä jäseniä. Jalostustoimikunnan valitsee yhdistyksen hallitus hallituksen määrittelemäksi ajaksi kerrallaan, jalostustoimikunnan jäsenet ovat yhdistyksen jäseniä.

Jalostustoimikunnan jäseneltä edellytetään, että hän:

- omaa hyvän rotutuntemuksen
- tuntee laajalti Suomen yorkshirenterrierikannan
- omaa laajat tiedot perinnöllisyydestä
- on omassa jalostustoiminnassaan johdonmukainen

Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu seurata kannassa ja sen terveystilanteessa tapahtuvia muutoksia ja informoida näistä kasvattajia. Jalostustoimikunta pitää myös yhteyttä muiden maiden jalostusorganisaatioiden kanssa ja jakaa ja kerää tietoja eri puolilla maailmaa tehdyistä tutkimuksista. Jalostustoimikunta kerää tilastotietoa ja laatii ja kerää terveys- ja luonnekyselyitä kasvattajilta ja yksittäisiltä koiranomistajilta, joiden avulla jalostustoimikunta ohjaa jalostusta yleisellä tasolla.

Pentuvälitykseen pääsyn ehtona on, että kasvattajalla on kennelnimi, hän on yhdistyksen jäsen ja on kasvattanut itse myytäväksi ilmoitetut pennut Suomen kennelliiton kasvattajasitoumuksen mukaisesti, sekä että yhdistelmä täyttää jalostustavoitteiden vähimmäisvaatimukset. Pentueilmoitus tulee yhdistyksen internet-sivuille. Yhdistyksen pentuvälitys on maksuton.

Jalostustoimikunta ylläpitää yhdistyksen nettisivuilla jalostusuroslistaa. Listalle pääsyn vähimmäisvaatimuksina ovat mm: näyttelytulos ERI+SA (tulevaisuudessa vaihtoehtoisesti jalostustarkastettu), kopio prcd-PRA geenitestin tuloksesta (kantajat hyväksytään), voimassa oleva polvitarkastustulos (JTO:n suosituksen mukainen), uroksen omistajan tulee olla yhdistyksen jäsen, uroksen tulee olla yli 1-vuotias.

Jalostustoimikunta ylläpitää myös prcd-PRA-listaa, johon lisätään koiria, joista on toimitettu kopio prcd-PRA geenitestin tuloksesta.

Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu myös rodun ulkomuodon kehityksen seuraaminen. Jos rodussa ilmenee rotumääritelmästä poikkeavia piirteitä, jalostustoimikunta tiedottaa muutoksista rotujärjestöä.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

”Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminen ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole.

lhannetilanteessa jalostuksesta ei suljeta pois enempää kuin 50 % pentueista tai enempää kuin se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 1 rodun keskimääräisellä, kahdella kerrotulla pentuekoolla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen käytetään 40 % rodun koirista.

Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2-3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröinteihin. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana keskimäärin 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50

koiralle. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin.” (MMT Katariina Mäki)

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Populaation rakenteella ja sukusiitoksella tarkoitetaan suomalaisten yorkshirenterrierien määrää, keskinäisiä sukulaisuussuhteita sekä sitä, onko jokin suku käytettynä rodun kannassa enemmän kuin toinen.

Seuraavissa tilastotiedoissa kuvataan rodun tilannetta tilastointiajalla 2009-2019 (taulukko 2).

Vuositilasto-rekisteröinnit

Taulukko 2

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Pennut (kotimaiset)	208	209	208	227	262	241	261	247	276	221	194
Tuonnit	30	24	25	37	33	21	38	27	43	37	34
Rekisteröinnit yht.	238	233	233	264	295	262	299	272	319	258	228
Pentueet	59	66	63	65	80	72	78	82	88	72	58
Pentuekoko	3,5	3,2	3,3	3,5	3,3	3,3	3,3	3,0	3,1	3,1	3,3
Kasvattajat	40	45	43	41	50	45	52	53	49	39	26
Jalostukseen käytetyt eri urokset											
-kaikki	41	41	43	40	40	36	43	44	41	36	25
-kotimaiset	15	9	12	5	10	9	11	15	12	10	6
-tuonnit	22	24	25	23	24	23	28	23	23	25	14
-ulkomaiset	4	8	6	12	6	4	4	6	6	1	5
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 11kk	4v 2kk	3v 8kk	3v 8kk	4v 2kk	4v 1kk	4v 5kk	3v 6kk	3v 6kk	3v 6kk	3v 3kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut											
-kaikki	59	63	63	63	76	71	78	79	83	70	54
-kotimaiset	37	39	37	31	48	38	36	41	46	36	28
-tuonnit	22	24	26	32	28	33	42	38	37	34	26
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4v 1kk	4v 1kk	3v 9kk	3v 11kk	3v 9kk	4v 1kk	3v 11kk	3v 7kk	3v 5kk	3v 5kk	3v 3kk
Isoisät	86	78	88	85	90	87	94	85	81	73	52
Isoäidit	96	91	100	93	104	96	113	106	101	91	74
Sukusiitosprosentti	1,74%	1,56%	1,06%	1,24%	0,94%	0,82%	0,86%	0,86%	1,11%	1,02%	1,62%

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan lokakuussa 2020 rekisterissä on 6 698 yorkshirenterrieriä. Yorkshirenterrierien rekisteröintimäärät Suomessa ovat olleet tasaisesti nousussa viimeisen

vuosikymmenen aikana, mutta viime vuosina rekisteröintimäärät ovat hieman laskeneet noin 235 rekisteröidyn pennun tasolle. Pentumäärä on laskenut v. 2016 – 2019 aikana 208 pentuun vuodessa. Tuontikoirien määrä on lähtenyt laskuun v. 2017 -2019 (ollen 24 - 30 koiraa vuodessa), silti pitäisi vielä laajentaa geenipohjaa. Ulkomailta on saatavissa runsaasti vierassukuisia jalostuskoiria, esimerkiksi Englannista, Saksasta, Ranskasta, Venäjältä ja Baltian maista. Tämä tuontien osuus on selkeästi laajentanut tehollista populaatiota, mutta on kuitenkin otettava huomioon, että aineisto ei välttämättä ole sukupuiltaan täydellinen. Käytetyimmistä uroksista suurin osa onkin ulkomaisia, joilla ei ole juurikaan sukulaisia Suomessa, joten geenipohjan kapeneminen ei tältä osin ole ongelma. Kuitenkin juuri näiden tuontiurosten matadorkäyttö sen sijaan luo valtavat riskit haitallisten alleelien leviämiseen yorkkipopulaatioomme, koska kaikkia sukulaisia terveystietoihin ei tunneta. Jatkuva matadorurosten käyttö vähentää geenipoolin monimuotoisuutta.

Rotu ei ole jakautunut näyttely-/käyttölinjoihin.

Suomeen on tuotu vuosittain runsaasti koiria ulkomailta (20-40 koiraa/vuosi) Näin rodun geenipooli on saatu pidettyä laajana.

Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä on noussut edelleen vuosien 2013 – 2019 aikana ollen nyt 3,11 vuotta. Nartuilla jalostuskäytön ikä on kohonnut 3,6:sta 4,1:een vuoteen vuosien 2015-2019 aikana.

”Sukusiitoksessa uros ja narttu ovat toisilleen läheisempää sukua kuin serkukset. Sukusiitosaste tai prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdus- ja allergia-alttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.” (Mäki. 2013)

Yorkshirenterriereillä sukusiitosprosentti on laskenut 2000-luvulla voimakkaasti ja lähtenyt taas hieman nousuun. Vuosien 2005-2015 aikana vuositasolla laskettuna 6,25% arvo on ylittynyt kerran (vuonna 2015). Vuosien 2012-2015 aikana vuositasolla laskettu sukusiitosprosentti on ollut alle 1% kun taas vuosien 2015-2019 aikana sukusiitosprosentti on noussut ja on ollut yli 1%. Vuosien 2017-2019 aikana vuositasolla laskettuna 6,25% arvo ylitetty jopa 17 kertaa. Tähän asiaan on kiinnitettävä jatkossa huomiota. Kennelliiton jalostustietojärjestelmä antaa sukusiitosasteesta, muilla kuin kotimaisilla roduilla, aliarvion todellisesta tilanteesta, koska sukusiitos lasketaan puutteellisen sukutiedon perusteella. Sukusiitosasteen kehittymissuunnan seuraaminen on kuitenkin tärkeää.

4.1.2 Jalostuspohja

Koiranetistä saatavat tiedot jalostuspohjasta per sukupolvi -luvut on laskettu nelivuotisjaksoilta. Viimeinen kussakin jaksossa mukana oleva vuosi on se, jonka kohdalla tieto näkyy.

Taulukko 3. Jalostuspohja per sukupolvi (4 vuotta)

Per sukupolvi	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Per sukupolvi (4 vuotta)											
-pentueet	253	274	280	295	312	320	320	300	285	246	223
-jalostukseen käytetyt eri urokset	102	101	97	97	101	100	97	88	77	66	52
-jalostukseen käytetyt eri nartut	170	183	193	194	200	201	201	193	176	151	142
-isät/emät	0,60	0,55	0,50	0,50	0,50	0,50	0,48	0,46	0,44	0,44	0,37
-tehollinen populaatio	185 (37%)	192 (35%)	193 (24%)	194 (33%)	201 (32%)	200 (31%)	197 (31%)	184 (31%)	164 (29%)	141 (29%)	120 (27%)
-uroksista käytetty jalostukseen	7%	8%	8%	10%	9%	9%	10%	11%	12%	14%	12%
-nartuista käytetty jalostukseen	14%	19%	20%	21%	23%	23%	24%	25%	27%	30%	31%

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Syntyneistä uroksista on käytetty vuosittain 7-14% ja tämä luku on laskenut. Harva rodun edustaja käy näyttelyissä ja koirilta leikataan turkit varhaisessa iässä. Näin kasvattajilla on hyvin vähän jalostusuroksia käytettävänä. Syntyneistä nartuista on käytetty jalostukseen vuosittain 14-31%. Tämäkin luku on laskenut, vaikka määrä on uroksia suurempi. Rotuyhdistys kannustaa kotikoirien jalostuskäyttöä järjestämällä ulkomuodon jalostustarkastuksia säännöllisesti.

Isä/emä-suhde on jo hieman noussut, mutta olisi saatava vielä nousemaan. Tällä hetkellä se vaihtelee 0,55-0,60 välillä. Pienimmillään suhde on ollut vuonna 2009 jolloin suhde oli vain 0,37. Isä-emä-suhteen ideaaliluku on 1, jolloin jalostukseen käytetään yhtä paljon uroksia ja narttuja ja

tällöin perinnöllinen vaihtelu säilyy tehokkaammin. Pieni isä-emä-suhteen luku kertoo liiasta matadorurosten käytöstä.

”Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Rodun monimuotoisuutta voidaan arvioida myös molekyylogeneettisesti, esimerkiksi immuunijärjestelmää säätelevien DLA-haplotyyppien lukumäärän ja heterotsygotian perusteella.

Tehollinen koko kertoo kuinka monen yksilön geeniversioita tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun perinnöllinen vaihtelu koostuu 50 eri koiran geeniversioista. Mitä pienempi tehollinen koko, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Tehollinen koko arvioidaan aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla neljä ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enimmillään neljä kertaa jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä. Paras tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen. Jos aineisto ei ole sukupuiltaan tarpeeksi täydellinen, voidaan käyttää jalostuskoirien lukumääriin perustuvaa laskentaa, joka on käytössä myös Suomen Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä Koiranetissä. Tämä antaa kuitenkin tehollisesta koosta suuren yliarvion, koska siinä oletetaan, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät.

Jos sukusiitosasteen kasvunopeuteen perustuva tehollinen koko on alle 50 - 100, rodusta häviää geeniversioita niin nopeasti, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä niitä kertaalleen jalostukseen. Toisaalta suurimmalla osalla roduistamme on kantoja myös ulkomailla, jolloin voi olla mahdollista tuoda maahamme ”uutta verta”. Monella rodulla ulkomailta ei kuitenkaan ole saatavissa sen erilaisempaa geenimateriaalia kuin kotimaastakaan. ” (Mäki.2013)

Vuosien 2015-2019 aikana tehollinen populaatio on laskenut 200:sta 185:een ja sukusiitosaste on noussut noin 1,74 %:iin. Sukusiitosaste ei ole vielä liian korkea rodun jalostusta ajatellen. On kuitenkin otettava huomioon, että Koiranetin sukupolvitieto on aliarvio todellisesta tilanteesta puutteellisten sukupolvitietojen vuoksi. Kuitenkin sukusiitosasteen pysyminen alhaisena on oleellista.

Taulukko 4. Käytetyimmät urokset vuosina 2009-2019

#	Uros	Syntymävuosi	Pentueita tilastointiaikana	%-osuus tilastointiaikana	Pentueita toisessa polvessa	Pentuja toisessa polvessa	Pentueita yhteensä	Pentuja yhteensä	Kumulat %
1	Dolce Amore Du Gue De L`Adour	2008	38	5,56%	35	104	43	159	6%
2	Victory-Day Du Domaine De Monderlay	2004	28	3,05%	48	159	51	168	9%
3	Gudyork Forever Young	2006	20	3,05%	22	70	20	78	12%
4	Hunderwood Eye Catcher	2009	22	2,98%	23	63	22	76	15%
5	Qoccle`S Something Magic	2009	26	2,74%	14	45	27	72	17%
6	Kentauro Alfa Endless Dream	2013	18	2,47%	7	28	18	63	20%
7	Mini Shop Jacky Chang	2006	22	2,39%	15	52	22	61	22%
8	Dallas Nove Kasio	2012	15	1,88%	4	10	17	52	24%
9	I`M Ice-Nice Baby Decoris	2008	13	1,80%	3	11	13	46	26%
10	Merihelmen Barbapaavo	2007	15	1,76%	8	36	15	45	28%
11	Usa Wild Fantasy	2009	11	1,57%	7	26	11	40	29%
12	Smilain Goalkeeper	2012	13	1,53%	3	15	15	45	31%
13	Gudyork Lancelott	2007	11	1,45%	5	24	11	37	32%
14	Vankoor Jack Pot	2014	11	1,45%	4	14	11	37	34%
15	Declans Globetrotter	2015	12	1,37%	5	17	14	41	35%
16	Insider Of Bregadoon	2011	9	1,33%	14	38	9	34	36%
17	Bad Bleiki	2006	8	1,29%	5	14	10	36	38%
18	Balamut Next Germanika	2013	9	1,25%	0	0	9	32	39%
19	Gudyork Blackjack	2005	8	1,25%	5	13	8	32	40%
20	Kendlait Russian Sensation	2012	8	1,17%	3	8	11	41	41%

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Nämä 20 käytetyintä urosta ovat isinä 41,3% kyseisenä aikana syntyneistä pennuista. 29 urosta tarvitaan tuottamaan 50% ko. ajan jakson pennuista.

Taulukko 5. Käytetyimmät nartut vuosina 2009-2019

#	Narttu	Syntymä- vuosi	Pentueita tilastointi- aikana	Pentuja tilastointi- aikana	%-osuus tilastointi- aikana	Pentueita toisessa polvessa	Pentuja toisessa polvessa	Pentueita yhteensä	Pentuja yhteensä
1	Magic Minidog Valencia Blue Yorex	2008	5	26	1,02%	5	18	5	26
2	Justification Bohemia Platina	2009	5	23	0,90%	11	41	5	23
3	Angel Akwamarin Lovestruck Ultimatum	2011	5	23	0,90%	2	5	5	23
4	Cannonpowder Julianne	2012	4	21	0,82%	0	0	5	25
5	Magic Minidog Love Story	2008	4	21	0,82%	3	13	4	21
6	Paw`S Mystery Aurora Vanilla	2007	5	21	0,82%	4	16	5	21
7	Magic Minidog Easy To Love	2010	5	20	0,78%	1	1	5	20
8	Yorex Miss Beauty Ad Operam	2011	5	20	0,78%	1	3	5	20
9	Magic Minidog Lucky Girl Kira	2013	5	20	0,78%	5	21	5	20
10	Gudyork Naomi	2007	5	20	0,78%	13	51	5	20
11	Jamilany`S Luxurious Lovepotion	2012	4	19	0,74%	0	0	4	19
12	Strippoker`S Dancing Queen	2006	3	18	0,70%	6	23	4	21
13	Magic Minidog Time For Love	2014	4	18	0,70%	0	0	5	20
14	Emilly Amigos Perros	2007	5	18	0,70%	1	3	5	18
15	De Majodian Miles Away	2009	4	18	0,70%	3	5	4	18
16	Drosera	2009	5	17	0,67%	1	3	5	17
17	Polka Parade Yorex	2006	3	16	0,63%	0	0	5	26
18	Sweet Magic`S Erotic Obsession	2007	4	16	0,63%	5	14	4	16
19	Yorex Jolie Fleur Fortune Z Kernikady	2008	4	16	0,63%	6	23	4	16
20	Ellin Stael Dolce Vita	2011	3	16	0,63%	0	0	3	16

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Edellä esitettyjen tilastotietojen perusteella urosten kohdalla esiintyy jonkin verran liiakäyttöä. Jalostukseen käytetyt urokset ovat pääosin tuontikoiria. Nartuissa on käytetty samoin kotimaisia ja tuontikoiria, mutta kotimaisia koiria on huomattavasti enemmän kuin urosten kohdalla.

Tilastointiajalta yli sadan jälkeläisen määrä ylittyi yhdellä uroksella ja seitsemällä käytetyimmällä uroksella on jokaisella yli 50 jälkeläistä. Tilanne on kuitenkin kehittynyt parempaan päin. Nyt vuosien 2009-2019 aikana 2-3% osuus ylittyi 7 urokselta. 2% ko. ajanjakson pennuista on 51 pentua. Jalostustoimikunnan tulee seurata tarkasti tilanteen kehitystä ja pyrkiä vaikuttamaan maltilliseen jalostusurosten käyttöön.

Taulukoiden 4 ja 5 koirilla on verrattain paljon lähisukulaisuutta.

Dolce Amore Du Gue De L'Adour, jolla on eniten tällä seurantajaksolla pentueita, on Magic Minidog Lucky Girl Kiran isä ja Magic Minidog Time For Loven isä. Magic Minidog Lucky Girl Kiran äiti on Gudyork Naomi, joka on äiti myös Magic Minidog Easy To Lovelle, jonka isä on Victory-Day Du Domaine Monderlay, jolla on uroksista toiseksi eniten tällä seurantajaksolla pentueita. Victory-Day Du Domaine Monderlay on isänä myös Merihelmen Barbapaavolle.

Raydel Du Domaine De Monderlay on isänä Magic Minidog Valencia Blue Yorexilla, joka on nartuista käytetyin tällä seurantajaksolla. Sama uros on isänä Yorex Jolie Fleur Fortune Z Kernikadylla, sekä isoisänä uroksille Balamut Next Germanika äidin puolelta ja Kendlait Russian Sensation äidin puolelta. Yorex Jolie Fortune Z Kernikady on äitinä Magic Minidog Time For Lovelle jonka isä on Dolce Amore Du Gue De L'Adour.

Magic Minidog Valensia Blue Yorexin isoisä äidin puolelta on Hunderwood Revolution-Man, joka on myös Polka Parade Yorexin isoisä isän puolelta, sekä myös Dallas Nove Kasion isoäidin isä äidin puolelta. Gudyork Forever Young ja Polka Parade Yorex ovat puolisisaruksia, heillä on sama isä Dreamlover De Castagnac, jonka isä on Hunderwood Revolution-Man. Gudyork Forever Youngilla, Gudyork Lancelottilla ja Gudyork Blackjackilla on sama isoäiti äidin puolelta, X-Mas Surprise Of New Deal. Sama narttu X-Mas Surprise Of New Deal on myös isoäiti isänpuolelta I'm Ice-Nice Baby De Decorisilla.

Gudyork Illusion on Gudyork Victoryn, Gudyork Blackjackin ja Gudyork Lancelottin äiti sekä Gudyork Naomin isoäiti jonka äiti Gudyork Victory. Magic Minidog Easy To Love ja Magic Minidog Lucky Girl Kira ovat Gudyork Naomi:n tyttäriä, jolloin Gudyork Illusion on heidän isoäidinäiti.

De Majodian Miles Awaylla on äitinä De Majodian Material Girl joka on myös hänen isänäitinä.

Paw's Mystery Aurora Vanillan isä on Camparis Ib Mr.Magic, joka on myös Magic Minidog Love Storyn isoisä isän puolelta, Magic Minidog Love Storyn isoäiti isän puolelta on myös Merihelmen Barbapaavon isoisänäiti äidin puolelta, Durrer's La Di Da.

Strippoker's Dancing Queen on Jamilany's Luxurious Lovepotionin äiti.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Tänä päivänä yorkshirenterrieri on edelleen yksi maailman suosituimmista koiraroduista. Yorkshirenterrierien määrää maailmalla on vaikea arvioida, koska tilastotietoa rekisteröintimääristä ei ole vielä helposti saatavilla kaikista maista. Maailmalla on vielä paljon rekisteröimättömien koirien tuotantoa ja rotusekoituksia, joiden määrää on vaikea arvioida.

Pohjois-Amerikan Kennelclubin (AKC) mukaan yorkshirenterrieri on maassa ollut vuosia 10 suosituimman rodun joukossa. Rodun yleisyys on vuosien saatossa hieman laskenut. Vuonna 2013 rotu oli tilastoissa sijalla kuusi (6) ja vuonna 2019 sijalla kaksitoista (12)(AKC,2020).

Yorkshirenterrieri on ollut vuosia 20 suosituimman rodun joukossa Englannissa, vaikka rodun suosio onkin viime vuosina selkeästi hiipunut. Englannissa tehdyn populaatioanalyysin mukaan vuosien 1980-2014 tehollisen kannan koko oli 40.2 (The Kennel Club).

Naapurimaiden rekisteröintitietoja:

Eestin kennelliitto: 2015: 126 rekisteröintiä, 2016: 147 rekisteröintiä, 2017: 124 rekisteröintiä, 2018: 105 ja 2019: 148 rekisteröintiä (Viron Kennelliitto, 2020).

Näistä luvuista tosin puuttuvat myöhemmin ulkomaille rekisteröidyt koirat.

Ruotsin kennelliitto: 2015: 300 rekisteröintiä, 2016: 268 rekisteröintiä, 2017: 284 rekisteröintiä, 2018: 240 rekisteröintiä ja 2019: 295 rekisteröintiä (Ruotsin Kennelliitto, 2020).

FCI:n maailmanlaajuiset luvut vuodelta 2013 yorkshirenterrierien osalta: 92 438 rekisteröintiä, rotu oli vuonna 2013 FCI:n roduista kuudenneksi suosituin. Luku saatiin yhdistämällä seuraavien 25 maan rekisteröintiluvut: Argentiina, Australia, Belgia, Kanada, Chile, Tšekki, Tanska, Saksa, Kreikka, Britannia, Ranska, Suomi, Irlanti, Italia, Japani, Norja, Uusi Seelanti, Portugali, Slovakia, EteläAfrikka, Espanja, Ruotsi, Taiwan, Alankomaat, Ukraina ja U.S.A.

Rodun suosio johtuen koiria on paljon tarjolla ja jalostusmateriaalia voidaan tuoda useista maista. On kuitenkin huomioitava, että useiden ulkomaalaistenkin koirien takana ovat samat englantilaiset kantakoirat kuin meilläkin, joten kanta on mahdollisesti melko kapea.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Yorkshirenterrierin suosio on pysynyt tasaisen korkeana vuodesta toiseen. Ulkomailta tuodaan vuosittain runsaasti koiria. Yhdistelmien sukusiitosaste on kasvanut viime vuosina. Geenipohjaa tulisi käyttää laajemmin rodun monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Jalostukseen käytettyjen urosten osuus on laskenut keskimäärin 8 %, mikä on liian pieni määrä. Vuosittaista vaihtelua on pienenevään suuntaan, vuonna 2009 12 % vuoteen 2019 7 % jalostukseen käytettyjen urosten osuus. Narttujen osuus vertailujaksolla laski myös vuosittain, vuonna 2009 31 % vuoteen 2019 14 % jalostukseen käytettyjen narttujen osuus. Samoja yhdistelmiäkin on toistettu.

Uroksen kokonaisjälkeläismäärä ei saisi olla yli 2-3 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin. Tämä ylittyy nelivuotisjaksolla 15 uroksella, joten on selkeämpää käyttää jälkeläismäärän rajoittamiseen suurinta suositeltavaa jälkeläismäärää, joka tämänkokoisessa populaatiossa on noin 30 pentua.

Jalostusvalintoja tehdessä on muistettava, että yksittäisen koiran korkea sukusiitosaste on pienempi paha verrattuna jatkuvaan urosten matadorkäyttöön rotumme tulevaisuuden kannalta.

Rodulla ei ole jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmä kuvaa yorkshirenterrierin luonnetta sanoilla ”valpas”, ”älykäs”, ”vilkas” ja ”tasapainoinen” kääpiöterrieri. Hylkäävät virheet ovat vihaisuus tai liiallinen arkuus ja selvästi epänormaali käyttäytyminen.

4.2.2 Jakautuminen näyttely-/ käyttö-/ tms.- linjoihin

Yorkshirenterrieri on seurakoira, joten jakautumista käyttölinjoihin ei rodussa esiinny. Rodun kanssa voi harrastaa näyttelyitä, tokoa, rallytokoa, agilitya, koirakaveritoimintaa yms.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Yorkshirenterrierillä ei ole PEVISA-ohjelmaan sisällytettyä luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Yorkshirenterrieri on iso koira pienessä koossa. Se on luonteeltaan erittäin vilkas, terhakka, suorastaan uhkarohkea. Yorkshirenterrieri ei osoita pelkuruutta. Se katsoo olevansa tasavertainen muiden koirien kanssa koostaan huolimatta. Yorkshirenterrieri vaatii normaalin tapakasvatuksen. Rodun nykytilanne luonteen osalta vaikuttaa kasvattajien mukaan olevan rotumääritelmän mukainen, vaikkakaan luotettavaa tutkittua tietoa ei ole saatavilla Suomesta eikä ulkomailta. Kuitenkin arkojakin yksilöitä rodussa terveystutkimuksen perusteella on jonkin verran, näiden käyttämisestä jalostukseen ei suositella. Rodulle on tehty käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili ja jalostustarkastukset aloitetaan heti kun mahdollista. Käyttäytymisen jalostustarkastuksessa aggressiiviseksi todettuja yksilöitä ei tule käyttää jalostukseen.

Rodulle on tehty vuonna 2018 terveystutkimus (Liite.1). Kyselyyn saatiin tietoja 309 koirasta. Terveystietoja voidaan tarkastella vain populaation asteella, sillä yksittäisiä koiran tietoja ei kyselyssä eritellä. Terveystutkimuksen perusteella rodulla on jonkin verran sisäsiisteysongelmia. Vastaajista 67,3% (165kpl) vastasi koiran oppineen sisäsiistiksi 6-9kk ikäisenä. Vastaajista 27,5% (85kpl) kertoi koiran olevan suurimmaksi osaksi sisäsiisti. 9,7 prosentilla vastaajista oli sisälle järjestetty sallittu paikka tarpeiden tekemiseen.

Rodun kasvattajien on hyvä aloittaa sisäsiistiksi opettaminen jo kasvattajan luona. Kasvattajien on tärkeää painottaa johdonmukaista sisäsiisteyskasvatusta pennun ostajille. Kasvattajien tulee opastaa pennun ostajia riittävän tiheään ja oikea-aikaiseen ulkoilutukseen.

Terveystutkimukseen vastaajista 73,5% vastasi koiralla olevan erittäin hyvä luonne ja 21,4% vastasi koiralla olevan hyvä luonne. 65 kpl (21%) vastanneista ilmoitti koiransa pelkäävän ukkosta/ilotulitusta/ampumisen ääniä. Terrierimäiseksi/temperamenttiseksi yorkshirenterrieriänsä kuvaili 24,3% vastaajista. Iloiseksi/mahtavaksi kuvaili 21,7%. Vastaajista 24,3% kertoi yorkshirenterrierinsä olevan leikkisä/aktiivinen. 23,6% vastaajista kuvaili koiraansa ystävälliseksi/lempeäksi/kiltiksi. Sosiaalisesti koiraansa kuvaili 20,7%. Moni kuvaili koiransa olevan myös ihmisystävällinen. 12,6% kuvasi koiransa olevan varautunut/epäsosiaalinen. 3,9% kertoi koiransa olevan haukkuherkkä ja 1,3% olevan ääniarka. Vastaajista 3,9% kuvaili koiraansa epävarmaksi/araksi ja 1% arvaamattomaksi. Vastaajista 1,3% kertoi koiransa kärsivän eroahdistuksesta. (Yorkshirenterrieri ry, 2018)

Näyttelyissä käyvät yorkshirenterrierit ovat pääosin hyväluonteisia. Joskus mutta harvoin näyttelyissä näkee arkoja koiria jotka liikkuvat häntä alhaalla tai aggressiivisia koiria. Vuosien 2010-2020 näyttelyikäyneissä on EVA (ei voida kaikilta osin arvostella) - arvosanoja 13 ja HYL (hylätty) 7kpl.

Eroja eri maiden populaatioilla ei ole huomattu olevan.

Sukupuolten välisiä eroja ei ole huomattu olevan.

Pennunostajia tulee opastaa riittävän hyvin koiran sosiaalistamiseen ja oikeaan kasvatukseen. Myös kasvattajalla on suuri vastuu pennun varhaisen iän sosiaalistamisessa.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Käyttötarkoitukseltaan yorkshirenterrieri on seurakoira. Yorkshirenterriereitä ei ole MH-luonnekuvattu ainuttakaan ja luonnetestattuja koiria on ainoastaan kaksi kappaletta, joten otanta on hyvin minimaalinen ja näin ollen varmaa tutkittua tietoa luonteesta ei ole. Nämä kaksi luonnetestattua yorkshirenterrieriä suoriutuivat kuitenkin testistä hyvin. Seurakoirille tärkeimmät asiat eli hermorakenne, luoksepäästävyys, rodunomainen temperamentti, toimintakyky ja laukausten kesto olivat molemmilla testatuilla koirilla asiallista. Yorkshirenterriereiltä olisi tärkeää saada enemmänkin testituloksia, joten tavoitteena on tulevaisuudessa järjestää luonnetestejä rotuyhdistyksen toimesta.

Yorkshirenterrierin "älykyys" ilmene eri tavoin eri yksilössä. Yorkshirenterrierit leikkivät mielellään muun muassa aktiivileluilla, halutessaan koira keksii keinon ovien aukaisemiseksi tai muun esteen ylittämiseen. Yorkshirenterrieri hahmottaa hyvin ympäristönsä ja sen kanssa voi harrastaa agilityä. Oppivaisuuden ansiosta yorkshirenterrieri sopii tottelevaisuuskoulutukseen tai koiratanssiin.

Yorkshirenterrieri on seurakoira ja suosituin harrastusmuoto koirien kanssa ovat koiranäyttelyt, jotka ovat tärkeitä rodun jalostuksen kannalta. Suomessa näyttelyissä nähdään kehässä tavallisimman 5-20 yksilöä. Kaivopuiston erikoisnäyttelyssä ja Voittaja-näyttelyssä voi määrä olla lähellä 30 koiraa. Uusia harrastajia toivotaan mukaan näyttelyihin!

Agilityharrastus on erittäin suosittu yorkshirenterrieri-rodussa ja hyviä tuloksia ollaan saatu eri puolella Suomea. Rotuyhdistys on aloittanut agilityharrastajien kannustamisen julkaisemalla jäsenlehdessä agility-kilpailun tuloksia, valokuvia sekä harrastajien kertomuksia omasta harrastuksesta.

Yorkshirenterrieri sopii hyvin myös terapia- ja kaverikoiraksi. Terapia- ja kaverikoirat vierailevat erilaisissa laitoksissa, kuten päiväkodeissa ja palvelutalossa ihmisten luona, jolla ei olisi muuten mahdollisuutta lemmikkien hoivaamiseen.

Tokoa ja rally-tokoa harrastetaan myös rodun kanssa.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Kotioiloissa yorkshirenterrieri on mukava lemmikki. Koira ei ole kauniista ulkonäöstään huolimatta koriste eikä lelu. Turkki tarvitsee säännöllistä hoitoa, mikäli se halutaan pitää pitkänä. Yorkshirenterrierit kiintyvät omistajaansa voimakkaasti ja seuraavat mielellään kaikenlaista puuhailua. Tilaisuuden tullen koira nauttii mieluusti huomiosta ja hellyydestä omistajansa sylissä. Kun koira totutetaan pienestä pitäen hellävaraisesti säännöllisiin turkinhoitohetkiin, on kokemus koiralle miellyttävämpi.

Yorkshirenterrieri viihtyy lajitovereiden kanssa, esimerkiksi yhdistyksen järjestämällä kesäpäivillä leikkii yhdessä sopuisasti yli 30 yorkshirenterrieriä ja myös muita yorkshirenterrierien leikkitreffejä on järjestetty eri paikkakunnilla. Yorkshirenterrieri pärjää myös perheen ainoana koirana. Koirat sopeutuvat ja tulevat toimeen hyvin myös erirotuisten koirien, kissojen ja muiden pikkulemmikkieläimien kanssa.

Reviirin vahtimiskäyttäytymistä esiintyy voimakkaammin silloin, kun koiria on useampia.

Kohdassa 4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa on kuvattu yorkshirenterrierin luonneominaisuuksia sekä esitetty yhteenveto 2018 vuoden terveyskyselyssä arvioituista yorkshirenterriereillä esiintyvistä luonteenpiirteistä.

Lisääntymiskäyttäytymisen osalta voidaan kasvattajien mielestä todeta, että yorkshirenterrieri-rodussa uroksilla esiintyy selvemmin hormonien vaikutusta käyttäytymiseen. Ruokahalu huononee ja levottomuus

lisääntyy, kun lähistöllä on kiima-aikaisia narttuja. Osa uroksista käyttäytyy myös normaalia äänekkäämmin ja merkkaillevat sisätiloihin hormonien vaikutuksesta. Myös nartut käyttäytyvät juoksun aikoina joskus levottomasti. Kiima-aikaisen merkkailun lisäksi myös lelun tai toisen koiran "astumista" esiintyy molemmilla sukupuolilla. Narttujen juoksuväli on rodulla 6-9kk. Joillakin nartuilla saattaa olla "välijuoksuja" tai juoksut ovat vain kerran vuodessa.

Lähes kaikki yorkshirenterrierien astutukset tapahtuvat luonnollisesti. Vain harvoissa tapauksissa on käytetty astutusapua tai keinosiemennystä. Enimmäkseen se on johtunut nartun tai uroksen kokemuksen puutteesta, uroksen yli-innokkuudesta tai nartun ja uroksen välisestä kokoerosta.

Yorkshirenterrierit ovat yleensä hyviä emoja ja huolehtivat pennuistaan hyvin. Vain harvoissa tapauksissa, keisarileikkauksen jälkeen, emonvaistot ovat olleet puutteelliset ja kasvattajan on pitänyt ohjata emoa pentujen hoidossa, imetyksessä ja puhtaanapidossa.

"Yorkshirenterrierin emonvaistot" ovat erittäin hyviä ja moni emo tykkää imettää pentuja 6 viikosta jopa 15 viikkoon asti, jos pentu jää kotiin kasvamaan. Tavallinen imetys aika on nartuilla 8-9 viikkoa. Vaikka pennut vierottaisi aikaisemmin niin moni emo antaa imettää niin kauan kun pennut ovat kotona.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Yorkshirenterrierin luonne on tärkeä osa rodun yleisvaikutelmaa ja sitä tulisi vaalia siten, että terrierimäisyys säilyy. Perinnöllisesti arat tai aggressiiviset yksilöt pitää poistaa jalostuksesta. Myös sisäsiisteyteen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota myös jalostuksessa. Pennunostajia tulisi opastaa riittävän hyvin koiran oikeasta kasvatuksesta.

4.3 Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Polvilumpion sijoiltaanmeno (patellaluksaatio):

Sairaus, jossa koiran toinen tai molemmat polvilumpiot luksoituvat eli menevät sijoiltaan. Yorkshirenterriereillä on rakenteellinen alttius patellaluksaatioon.

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia)

0 Polvilumpio ei luksoidu.

Aste 1 Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.

Aste 2 Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).

Aste 3 Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.

Aste 4 Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

(Lähde: ELT Anu Lappalainen, 2016)

Yorkshirenterrierien patellatutkimustilasto

Taulukko 6.

Vuosi	Syntyneitä	Patellaluksaatioaste					Op.	Yhteensä
		0	1	2	3	4		
2004	169	2	0	0	0	0	0	2
2005	154	2	2	0	0	1	0	5
2006	200	3	2	1	0	0	1	7
2007	200	4	5	1	0	0	1	11
2008	244	6	6	1	1	0	0	14
2009	270	8	8	8	1	0	1	26
2010	224	15	6	5	4	0	0	30
2011	335	20	9	5	2	0	1	37
2012	273	23	7	8	5	0	1	44
2013	284	22	20	8	3	0	0	53
2014	277	18	15	8	2	0	1	44
2015	299	29	17	7	2	0	1	59
2016	248	19	6	8	5	0	0	40
2017	227	22	8	3	4	0	1	34
2018	229	15	6	4	0	0	0	26
2019	209	4	1	4	1	0	0	9
Yhteensä	3842	212	121	71	28	1	8	441
	Tutkituista	48%	27%	16%	6%	0%	2%	

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä, 2020)

Polvitutkimuksia on tehty Suomessa populaatioon nähden vähän. Tutkittuja yksilöitä on 2004 - 2019 väliseltä ajalta vain 441 (11,48% ajanjaksolla syntyneistä yksilöistä). Näistä 0-1 tuloksia 75% ja 2-4 tuloksia 22%.

Operoiduiksi merkittyjä koiria on 2% tutkituista, mutta todellisuudessa patellaluksaatioleikkauksia on tehty rodulle tätä enemmän. Vuoden 2018 tehdyn terveystutkimukseen vastanneista koirista 6,8% (21 kpl) on polvinivelvika korjattu kirurgisesti. Tilastotietojen vähyyden vuoksi ei voida tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä patellaluksaation yleisyydestä.

PEVISA-ohjelma on voimassa 1.1.2021 alkaen.

Polvitutkimus: Koiralla on oltava astutushetkellä voimassa oleva patellaluksaatiolausunto. Patellaluksaation raja-arvo on 2 ja tuloksen 2 saanut koira voidaan parittaa vain tuloksen 0 saaneen koiran kanssa. Lisäksi ulkomaisille uroksilla on poikkeuslupa PEVISA-ehdoista. Tällä poikkeusluvalla ulkomaiselle urokselle voidaan rekisteröidä kaksi pentuetta, vaikka uros ei täytä kaikkia rodun PEVISA-ehdoja. Uroksen seuraavien pentueiden

kohdalla vaaditaan, että uros täyttää PEVISA-ehdot tai yhdistelmälle pitää anoa etukäteen tapauskohtainen poikkeuslupa. Poikkeusluvalla rekisteröityihin pentueisiin lasketaan mukaan ehdon voimaantulon jälkeen tapahtuneesta astutuksesta syntyneet pentueet.

Sallitut yhdistelmät ovat:

0/0 + 0/0
 0/0 + 0/1
 0/0 + 0/2
 0/0 + 1/1
 0/0 + 1/2
 0/0 + 2/2
 0/1 + 0/1
 1/1 + 0/1
 1/1 + 1/1

4.3.2 Muut todetut merkittävät sairaudet ja viat

Yorkshirenterriereillä on todettu joitakin merkittäviä sairauksia, kuten mm. maksashuntti,, Legg-Perthes, trakeakollapsia, MMVD, distichiasis, trichiasis, PPM, katarakta, puutteellinen kyynelkanavan aukko ja prcd-PRA. Viimeksi mainittuun on kehitetty geenitesti, jonka avulla löydetään prcd-PRA geenivirheen kantajat sekä sairaat yksilöt ja näin ollen voidaan ehkäistä sairauden leviämistä populaatiossamme.

Silmäsairaudet

Virallisessa silmätarkastuksessa koiran silmät tutkitaan silmänpohjan, lasiaisen, linssin, värikalvon, etukammion, sarveiskalvon ja luomen rakenteiden poikkeavuuksien varalta. Löydökset kirjataan viralliselle kaavakkeelle ja tallennetaan Suomen Kennelliiton rekisteriin ja ne ovat julkisia. (Jalomäki ym. 2/2016)

Yorkshirenterriereille on vasta viime vuosina alettu tekemään enemmän virallisia silmätarkastuksia. Näissä on löydetty jonkin verran erilaisia silmäsairauksia. Suurin osa löydettyistä silmäsairauksista ovat olleet lievämuotoisia. Asia on kuitenkin otettava huomioon jalostuksessa, jottei rodussa ala silmäsairaudet yleistymään.

PRA

”Progressive Retinal Atrophy, PRA, eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia. PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA on löydetty yli 100 rodulla ja näistä ainakin 22:lla mutaatio on voitu paikallistaa. Se voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yorkshirenterriereille suositellaan sairauden osalta geenitestausta. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen. Kliinisten oireiden ilmenemisikä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy vääränlaiseen näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua. Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujen surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen mustuaiseen. PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokeakin koira voi pärjätä erittäin hyvin.” (Kennelliitto)

Distichiasis

Yorkshirenterrierillä on silmätarkastusten lisääntyessä todettu vuosittain muutamilla koirilla ylimääräisiä ripsiä. Ylimääräisten ripsien karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasis on ylimääräisten ripsien lievempi muoto. Siinä karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Jos koiralla kasvaa ohuita, ulospäin suuntautuvia karvoja, ne aiheuttavat tuskin juurikaan oireita. Paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita silmässä. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä. Koiraa, jolla on ylimääräisiä ripsiä, voi käyttää perustellusti jalostukseen mieluiten terveen kumppanin kanssa. Kuitenkin, jos koiralla on selkeitä oireita vaivasta, ei sitä pidä käyttää jalostukseen (Jalomäki ym. 2/2016).

Trichiasis

Medical caruncular trichiasis on tyypillisesti lyhytkuonoisilla roduilla esiintyvä ongelma. Tässä nenänpuoleisen silmäkulman ihon karvoitus ulottuu hyvin lähelle silmäkulmaa ja ihokarvat suuntautuvat silmään. Nenänpuoleisessa silmäkulmassa korostunut ja kuonon ollessa lyhyt voivat nenänpuoleiset karvat osua silmän pintaan (nasal fold trichiasis). Jos karvat osuvat sarveiskalvoon, ne aiheuttavat vakavampia oireita kuin osuessaan sidekalvoon. Karvan laatu vaikuttaa oireiden vakavuuteen. Vakavat tapaukset tulee aina hoitaa kirurgisesti, sillä niiden aiheuttamat vahingot voivat olla kivuliaita ja pahimmillaan näkökykyä uhkaavia. Lieviä tapauksia voi käyttää jalostukseen, mutta vaivan suhteen terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia ei pidä käyttää jalostukseen lainkaan (Jalomäki ym. 2/2016). Sairautta on todettu muutamilla yorkshirenterriereillä.

PPM (persistent pupillary membranes) iris-iris ja iris- linssi

PPM ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Usein jäänteet ovat harmittomia lankamaisia rihmoja värikalvon pinnalla (PPM iris-iris). Vakavissa tapauksissa kuten PPM iris-linssi, jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, jolloin ne voivat vaikuttaa pupillin toimintaan ja näkökykyyn. Lieviä tapauksia (PPM iris-iris) voi käyttää jalostukseen. Vakavia tapauksia (PPM iris-linssi) ei pidä käyttää jalostukseen (Jalomäki ym. 2/2016). Viime vuosina silmätarkastusten lisääntyessä on todettu muutamilla yorkshirenterriereillä sairautta. Pääosin tapaukset ovat olleet lieviä.

Katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi samentaa linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihissimeutuma jää pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi voi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvotulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei-perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Perinnöllinen kaihi- diagnoosin saanutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen (Jalomäki ym. 2/2016). Muutamalla yorkshirenterrierillä on todettu silmäpeilauksissa kortikaalinen katarakta. Vuoden 2018 tehdyn terveystarkastuksen tulosten mukaan vanhuusiän kaihia esiintyi 2,6% kyselyn vastauksista.

Puutteellinen kyynelkanavan aukko

Atresia punctae on synnynnäinen kehityshäiriö, jossa ala- ja / tai yläluomen kyynelkanavan aukko puuttuu tai on selvästi normaalia pienempi. Tyypillinen oire on normaalia runsaampi kyynelehtiminen. Hoitona tarvittaessa aukon kirurginen avaus. Koiraa, jolla on todettu puutteellinen kyynelkanavan aukko voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen kumppanin kanssa (Jalomäki ym. 2/2016). Puutteellista kyynelkanavan aukkoa on todettu muutamalla yorkshirenterrierillä virallisen silmätarkastuksen yhteydessä (Kennelliitto). Lisäksi vuonna 2018 tehdyn terveystarkastuksen vastanneista 2 koiralla on todettu ahtaita kyynelkanavia.

Maksashuntti (portocavaali shuntti)

Syynnynäinen maksan verenkiertohäiriö, jossa sikiöaikainen maksan verisuonitus ei sulkeudu normaalisti syntymän jälkeen. Tällöin osa verestä ohittaa maksan shuntin kautta, maksa toimii vajaalla teholla ja toksiinit pääsevät kertymään elimistöön. Maksashuntti on perinnöllinen sairaus, joten tällaista koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen

Legg-Perthes

Taudin syy on tuntematon, mutta muutokset johtuvat reisiluun pään verenkierron häiriöstä, joka johtaa luun kuolioitumiseen. Legg-Perthesin tauti on perinnöllinen ja sen on epäilty periytyvän autosomaalisesti väistyvästi yorkshirenterriereillä. Legg-Perthesin tautiin sairastunutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Trakeakollapsi

Yorkshirenterriereillä on rakenteellinen alttius trakeakollapsiin.

Henkitorven rustorenkaiden heikentyminen johtaa avaran vahvaseinäisen putken asteittain etenevään litistymiseen. Heikentynyt seinämä antaa hengittäessä tapahtuvan painemuutoksen myötä periksi ja aiheuttaa ärsytystä. Ärsytys aiheuttaa yskimisrefleksiä, joka lisää painemuutoksia. Syntyy kierre jossa oire pahentaa syytä joka taas pahentaa oiretta.

Oireet vaihtelevat lievistä ajoittaisista törähtelevästä yskästä vakavaan jatkuvaan yskään ja hengitysvaikeuteen.

Sydänsairaudet

MMVD Myksomatoottinen läppärappeuma

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto. Arvioidaan, että noin kolmasosa 10 vuotta vanhemmista koirista sairastaa sitä. Läppävikaa esiintyy erityisesti pienikokoisilla koiraroduilla (Mahlanen).

Atopia/allergia

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet. Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Vain 10% iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita. Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen (Mahlanen).

Vuonna 2018 tehdyn terveystarkastuksen mukaan 7,8% vastanneista on yorkshirenterrierillä esiintynyt kutinaa tai iho-oireita. Kutinan tai iho-oireiden aiheuttajia ovat olleet hiiva, rasvapatit ja ihon kuivuminen. Saman terveystarkastuksen mukaan 5,5% koirilla on allergiaa esiintynyt jossain muodoissa. Allergioina esiintyy siitepöly- ja ruoka-aineallergioita.

Tyrät

Tyrällä eli hernialla tarkoitetaan epätavallista tai epänormaalin suurta aukkoa ruumiinontelon seinämässä. Tyrät voivat olla synnynnäisiä tai elinaikana syntyneitä. Synnynnäisistä tyristä tavallisimpia ovat napatyryä ja nivus- eli inguinaalityryä. Napatyryä on lähes aina synnynnäinen epämuodostuma, sen syntymiseen vaikuttaa paitsi sattuma, niin melko vahva perinnöllinen taipumus. Nivustyrä on yleisimmin myös synnynnäinen, mutta napatyryästä poiketen nivustyrä voi syntyä myös elinaikana. Nivustyrää esiintyy tavallisimmin narttukoirilla. Napatyryä on tila, jossa vatsaontelon sisältöä työntyy napa-aukosta vatsanpeitteiden läpi. Silmin nähtävän pullistuman aiheuttaa usein napatyryä työntynyt vatsaontelon rasvakudos, mutta vakavammassa tapauksissa ihopussiin tunkeutuu suolistoa. Napatyryä synny on vatsapeitteiden puutteellinen sulkeutuminen

alkionkehityksen aikana.

Vanhoilla uroskoirilla voi esiintyä perineaalityrä. Tämä tyrä syntyy ikääntymisen aiheuttaman lihaskadon ja uroksille tyypillisen anatomisen rakenteen vuoksi peräaukon sivulle joko toispuoleisesti tai molemminpuolisesti.

Vakavan vamman seurauksena koiran pallealihas saattaa revetä ja silloin syntyy palleatyrä. Palleatyrä saattaa olla myös synnynnäinen, silloin tyrä sijaitsee tavallisimmin ruokatorven läpimenokohdassa ja sitä kutsutaan nimellä hiatushernia.

Vatsaontelon seinämän repeäminen esim. onnettomuuden tai leikkaushaavan ompeleiden pettämisen seurauksena aiheuttaa vatsanpeitteiden tyrän.

Terveyskyselyn 2018 perusteella tyrät eivät ole yorkshirenterriereillä yleisiä. Tyrien osalta vastauksia tuli 309 kpl ja 302 vastausta oli, että ei tyriä. Napatyriä oli 2 kpl (0,6%), nivustyrää 4 kpl (1,3%), perineaalityrää 2 kpl (0,8%) ja yksi vastaus, missä ei eritelty tyrää.

Epilepsia, autoimmuunisairaudet ja immunologiset sairaudet

Koiran epilepsia on yleisin koirilla esiintyvä neurologinen sairaus. Tavallisimmin koiran epilepsia alkaa 1-2-vuotiaana. Epilepsian esiintymisessä on suuria rotukohtaisia eroja. Koiran epilepsia aiheutuu aivojen sähköisen toiminnan häiriöistä. Koiran epilepsia voi olla joko idiopaattista eli sisäsyntyistä tai seurausta muusta sairaudesta tai vammasta. Koiran epilepsia on vahvasti periytyvää, joten epilepsiaa sairastavaa koiraa ei suositella käytettäväksi jalostukseen (Evidensia, 2019). Vuonna 2018 tehdyn terveystarkastuksen vastanneista 5 koiralla (1,6%) on todettu epilepsia. Kolmella koiralla on todettu muu neurologinen oire, yhdellä koiralla on todettu kohtauksellinen voimakas huimaus, yhdellä koiralla on todettu GME (Granulomaattinen meningoencefaliitti). Yhdellä koiralla vastanneista on todettu aivoverenkiertohäiriö.

Hammasongelmat

Vuonna 2018 tehdyn terveystarkastuksen 309 vastauksesta 138 koiralla on poistettu hammaskiveä. Tämä on 44,7% kaikista kyselyyn vastanneista koirista. 29,4% on poistettu pysyviä hampaita. 10,7% koirista on hampaita irronnut itsestään ja 23,3% koirista on hampaita poistettu eläinlääkärissä. Yleisimmin hampaita alettiin menettää 5-vuotiaana.

Parodontiitti (kiinnityskudoksen vaurioituminen)

Parodontiitti on luultavasti koiran tavallisin sairaus, koska yli puolella yli 3-vuotiaista koirista on jonkinasteisia parodontiittimuutoksia. Parodontiitissa parodontaaliligamentti vaurioituu, ientaskut syvenevät, ikenet vetäytyvät, hampaat alkavat heilua ja luuta katoaa joko horisontaalisesti tai vertikaalisesti tai sekä että. Kaikki koirat eivät kuitenkaan sairastu parodontiittiin, joten se johtuu yksilön vasteesta plakkiin. Parodontiitti ei välttämättä liity pelkästään plakkiin. On paljon potilaita, joilla ei hammaskiveä paljoa ole, mutta silti on pitkälle edennyt parodontiitti (Koljonen, 2008).

Gingiviitti (ientulehdus)

Hammaskivi aiheuttaa koiralle ientulehdusta eli gingiviittiä. Gingiviitti ilmenee ikenen punoituksena, turvotuksena, verenvuotona ja pahanhajuisena hengityksenä. Vaiva paranee, kun koiran hampaat putsataan ja plakki poistetaan (Koljonen, 2008).

Kiillevaurio

Kiilteen hypoplastia merkitsee kiilteen epätäydellistä kehittymistä, jonka seurauksena kiillekerros on normaalia ohuempi ja pehmeämpi. Muutokset syntyvät usein ennen hampaan puhkeamista. Hampaat saattavat

puhjetessaan näyttää normaaleilta, mutta pehmeä, huokoinen kiille imee nopeasti pigmenttejä esimerkiksi ruoasta, jolloin vauriot tulevat näkyviin. Kiillevaurio voi johtua myös kuumeilusta, traumasta tai murtuneen maitohampaan infektiosta. Koirilla ei tiedetä olevan taudin perinnöllisiä muotoja (Koljonen, 2019). Vuonna 2018 tehdyn terveystarkastukseen vastauksista on 1,6% esiintynyt synnynnäisiä kiillevaurioita.

Vatsan ja suoliston sairaudet

Krooniset ruoansulatuskanavan vaivat ovat tavallisia koirille. Tyypillisiä oireita ovat jatkuva tai toistuva ripuli, oksentelu, vatsan kurina, huono ruokahalu ja laihtuminen. Ruokavaliolla on usein merkittävä osuus ruoansulatuskanavan sairauksista. Vuonna 2018 tehdyn terveystarkastuksen mukaan 7,8% koirista on esiintynyt vatsan tai suoliston ongelmia. 3,9% vastanneista on ollut suolistotulehduksia. 5,5% koirista on esiintynyt ruoansulatusongelmia ja 7,4% on ollut ruokahaluttomuutta.

Terveystarkastus

Yhdistys on vuonna 2018 tehnyt jäsenistölle kyselytutkimuksen rodun terveystilanteesta (tulokset liitteenä 1). Vastauksia saatiin 309 yorkshirenterrieristä. Vastauksissa hammaskiveä/ ja tai hampaiden menetystä parodontiitin takia esiintyi 45% koirista. Hammaspuutoksia ja purentavirheitä esiintyi myös. Maitohampaita oli jouduttu poistamaan 46% pennuista, suurin osa näistä oli kulmahampaita. Jonkin asteisista patellaluksaatio-ongelmista kärsi vastausten mukaan 21,4% koirista. Legg-Perthes -tapauksia oli kolme kappaletta. Raskauksien ja synnytysten osalta kyselyssä todettiin, että kuolleina syntyneiden pentujen määrä ja tyhjäksi jäämiset ovat selkeästi vähentyneet verrattuna edelliseen terveystarkastukseen. Myös keisarileikkausten määrät ovat laskeneet.

Keskimääräinen elinikä on noin 12 vuotta, mediaani-ikä noin 13 vuotta.

Suurin osa jo kuolleista koirista elivät kymmenen vuotiaiksi ja moni reippaasti ylikin. Suurin osa koirista menehtyi vanhuuteen. Seuraaviksi yleisimmät kuolinsyyt olivat kasvaimet (5kpl), leikkauksen jälkeinen komplikaatio (2kpl), äkillinen hengitysvajaus (2kpl), sydämen vajaatoiminta (2kpl). Yksittäisinä syinä ilmoitettiin epilepsia, trakeakollapsia, lihasheikkous, Cushingin tauti, sokeus, jalat, virtsaamis- ja ulostamisongelmat sekä heikko yleiskunto.

Yleisesti ottaen yorkshirenterriereistä on saatavilla edelleen melko vähän terveystietoa, minkä perusteella voitaisiin rodun nykyisestä terveydentilasta tehdä luotettavia tilastollisia arvioita.

Sairauksien osalta yhdistys pyrkii kartoittamaan tilannetta tarkemmin, etenkin patellaluksaation osalta, jotta saataisiin selville sairauksien todellinen laita populaatiossa. Rotu on liittynyt PEVISA-ohjelmaan vuodesta 2021 lähtien polvien osalta.

Terveystarkastusten 2013-2014 ja 2018 tulosten yhteenvedon löytyvät yhdistyksen kotisivuilta:

<https://www.yorkshirenterrieri.fi/terveystarkastus>

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Koiranetin tietojen mukaan yleisimmät kuolinsyyt ovat vanhuus (luonnollinen tai lopetus) ja erilaiset sairaudet (yleisimpinä erilaiset maksan, munuaisten ja suoliston sairaudet ja kasvaimet). Rodun keski-ikä kaikista ilmoitetuista on 10v 7kk ja vanhuusiän keskiarvo on 13v 8kk.

Kuolinsyytilasto
Taulukko 7.

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	9 vuotta 6 kuukautta	5
Hermostollinen sairaus	6 vuotta 4 kuukautta	6
Immunologinen sairaus	3 vuotta 3 kuukautta	1
Kadonnut	6 vuotta 7 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 10 kuukautta	28
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 3 kuukautta	18
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	12 vuotta 7 kuukautta	5
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	5 vuotta 10 kuukautta	1
Luusto- ja nivelsairaus	8 vuotta 6 kuukautta	3
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 0 kuukautta	18
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 3 kuukautta	23
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0 vuotta 10 kuukautta	4
Selkäsairaus	14 vuotta 4 kuukautta	1
Sisäeritysrauhasten sairaus	12 vuotta 6 kuukautta	1
Sydänsairaus	10 vuotta 0 kuukautta	14
Synnytysvaikeus	4 vuotta 3 kuukautta	2
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 4 kuukautta	31
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 8 kuukautta	104
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 1 kuukautta	7
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	11 vuotta 1 kuukautta	102
Kaikki yhteensä	10 vuotta 7 kuukautta	375

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

4.3.4 Lisääntyminen

Suomessa yorkshirenterriereitä syntyy keskimäärin 60 pentuetta ja keskimäärin noin 200 pentua vuodessa. Pentuekoon keskiarvo 16 vuoden tarkastelujaksolla on 3,2 ja vaihtelu ei ole vuosittain suurta. Alla olevassa taulukossa pentuekoon keskiarvo vuosittain vuosilta 2004-2019.

Taulukko 8.

Vuosi	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Pentuekoko	3,5	3,2	3,3	3,5	3,3	3,3	3,3	3,0	3,1	3,1	3,3	2,9	3,2	2,9	3,0	3,4

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

Yhdistyksen vuonna 2018 tekemässä kyselyssä raportoitiin nartuilla olevan jonkin verran synnytyso ongelmia. 24kpl (14,2%) nartuilla on ollut keisarileikkauksia. Kuolleina syntyneitä pentuja on ollut 9,5% nartuista. Astutuksen jälkeen tyhjäksi jääneitä narttuja oli 10 kpl (6,3%). Urosten kohdalla astumisvaikeuksista ei ole tietoa. Kasvattajien mukaan suurin osa nartuista ovat olleet erinomaisia emoja ja hoitaneet pennut hyvin.

Ongelmia saattaa tulla keisarileikkauksen jälkeen. Muutamilla nartuilla kasvattajat ovat kertoneet syntyneen epämuodostuneen pennun. Näissä esiintyi mm. kitalakihalkio, vesipää tai muu kehitysmättömyys.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Yorkshirenterrierin rakenteessa ei ole epäterveitä piirteitä, jotka aiheuttaisivat ongelmia lisääntymisessä. Rodulla on rakenteellinen alttius trakeakollapsiin ja patellaluksaatioon. Huolena on, että maailmalla suosioon tulleet erittäin pienikokoiset pennut ns. teacup-yorkshirenterrierit kasvattaisivat suosiotaan myös Suomessa. Näissä koiria jalostetaan hyvin pienikokoisiksi, jolloin erilaiset ongelmat lisääntyvät.

Kaikkia liioiteltuja piirteitä tulee jalostuksessa välttää. Liian lyhyt/pieni kuono saattaa altistaa hengitystie-ongelmille ja kyynelkanavan ahtautumille sekä hammas- ja purentavioille.

4.3.6 yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Merkittävin rodun ongelma terveydessä on patellaluksaatio jonka vuoksi rotu on liitetty PEVISAan. Rodulla esiintyy runsaasti hammaskiveä joka tulee jalostuksessa huomioida. Monella nuorella koiralla joudutaan poistamaan hampaita iensairauksien vuoksi.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Jalostuksen perustana on yorkshirenterrierin rotumääritelmä, jonka FCI on viimeksi hyväksynyt 22.2.2012 ja Kennelliitto 5.6.2012.

KÄYTTÖTARKOITUS: Seurakoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 3 terrierit, alaryhmä 4 kääpiöterrierit. Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Yorkshirenterrieri on kotoisin samoilta alueilta kuin airedalenterrieri, ja rotua esiintyi ensimmäisen kerran 1850-luvulla. Rodun taustalta löytyy vanha black & tan -terrieri sekä esim. maltankoiria ja skyenterrieri. Nykyinen nimi hyväksyttiin 1870. Rodun terrierimäisiin ominaisuuksiin kuuluu metsästysvaisto, joka kotioiloissa voi kohdistua vaikkapa leluihin tai pihan pieniin jysijöihin.

YLEISVAIKUTELMA: Pitkäkarvainen; karvapeite laskeutuu täysin suorana ja tasapitkänä rungon kummallekin puolelle; jakaus alkaa kirsusta ja jatkuu hännänpäähän. Hyvin tiivisrakenteinen ja huoliteltu, erittäin ryhdikäs ja itsetietoinen. Elinvoimainen ja rungoltaan sopusuhtainen.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Valpas ja älykäs kääpiöterrieri. Vilkas ja tasapainoinen.

PÄÄ

KALLO-OSA:

Kallo: Melko pieni ja litteä, ei liian korostunut eikä pyöreä.

KUONO-OSA:

Kirsu: Musta.

Kuono: Ei liian pitkä.

Leuat / hampaat: Täydellinen, säännöllinen ja täysihampainen leikkaava purenta, ts. alaleuan etuhampaat koskettavat kevyesti yläleuan etuhampaiden takapintaa. Hampaat ovat oikea-asentoiset ja tasaisessa rivissä.

Silmät: Keskikokoiset, tummat ja säkenöivät, eivät ulkonevat. Ilme on terävä ja älykäs. Katse on suoraan eteenpäin. Silmäluomien reunat ovat tummat.

Korvat: Pienet, V-muotoiset ja pystyt, eivät liian kaukana toisistaan. Korvat ovat lyhytkarvaiset, väriltään hyvin syvän ja täyteläisen kullanruskeat (tan).

KAULA: Riittävän pitkä.

RUNKO: Tiivis.

Selkä: Vaakasuora.

Lanne: Tiivis.

Rintakehä: Kylkiluut kohtalaisen kaareutuneet.

HÄNTÄ: Aiemmin yleensä typistetty. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistetty: Keskipitkä ja runsaskarvainen; karvapeitteen väri on etenkin hännän päässä tummemman sininen kuin rungossa; nousee hieman selkälinjan yläpuolelle. Typistämätön: Runsaskarvainen; karvapeitteen väri on etenkin hännän päässä tummemman sininen kuin rungossa; nousee hieman selkälinjan yläpuolelle. Häntä on mahdollisimman suora ja pituudeltaan suhteessa koiran kokoon.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Eturaajat ovat suorat ja niitä peittää runsas, väriltään täyteläisen kullanvärinen (golden tan) karvapeite, joka on muutamaa astetta vaaleampi karvan kärjestä kuin juuresta. Kullanväri ei ulotu kyynärpäiden yläpuolelle.

Lavat: Viistot.

Kyynärvarret: Suorat.

Etukäpälät: Pyöreät. Kynnet ovat mustat.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat takaa katsottuna täysin suorat, polvikulmaus on kohtuullinen. Raajoja peittää runsas, väriltään täyteläisen kullanvärinen (golden tan) karvapeite, joka on muutamaa astetta vaaleampi karvan kärjestä kuin juuresta.

Kullanväri ei ulotu polvien yläpuolelle.

Polvet: Kohtuullisesti kulmautuneet.

Takakäpälät: Pyöreät. Kynnet ovat mustat.

LIIKKEET: Vapaat ja tehokkaat; etu- ja takaliikkeet ovat yhdensuuntaiset selkälinjan pysyessä vaakasuorana.

KARVAPEITE

Karva: Rungossa karva on kohtalaisen pitkää, täysin suoraa (ei laineikasta) ja kiiltävää. Karvanlaatu on hieno ja silkkinen, ei villava. Karva ei saa haitata liikkumista. Päässä karva on pitkää, väriltään täyteläisen kullanväristä (golden tan); tummempaa pään sivuilla, korvien juuressa ja kuonossa, jossa se on erityisen pitkää. Pään kullanväri ei saa ulottua niskaan eikä sen seassa saa olla nokisia eikä tummia karvoja.

Väri: Tumma teräksensininen (ei hopeansininen) niskakyhmystä hännäntyveen, eikä siihen saa koskaan sekoittua kellanruskeita, pronssinvärisiä tai tummia karvoja. Rinnassa karvan väri on täyteläisen heleä kulta. Kaikki kullanväriset karvat ovat tummempia juuresta kuin keskeltä sävyttyen vielä vaaleampiin karvankärkiin.

PAINO: Enintään 3,2 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus.
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Ongelmia ulkomuodossa ovat mm:

Koko ja mittasuhteet: Liian suuri tai liian pieni koko.

Koska kyseessä on kääpiökoira ja rotumääritelmän ihannepaino on maksimissaan 3,2 kg, tulisi koon pysyä rajoissa. Näyttäisi siltä, että yorkshirenterrierien koko on viime vuosina hieman suurentunut.

Turkki:

Karvapeitteen laatu ja/tai väri.

Silkisen karvapeitteen lisäksi rodulla esiintyy jonkin verran karkeaa, villavaa tai pumpulista karvan laatua, jonka väri on usein hyvin tummaa / mustaa. Rotumääritelmän mukainen tumman teräksensininen manttelikarvapeite on siis harvinainen. Samoin rotumääritelmän mukaista tan-väriä, jossa on selkeät kolme kullan sävyä, näkee valitettavan harvoin. Tan-väri voi joillain yksilöillä olla vielä aikuisiälläkin esim. hyvin vaaleaa, "nokista" tai se ei ole kunnolla sävyttynyt.

Rakenne:

Rakenteensa puolesta yorkshirenterrieri on varsin terve- ja normaalirakenteinen koira, mutta jonkin verran esiintyy esim. niukasti kulmautuneita tai heikon etuosan omaavia koiria. Selkälinjat ovat viime vuosina parantuneet, kun taas esim. hännän voimakkaasta kääntymisestä selän päälle on valitettavasti tullut entistä yleisempää.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Näyttelyt

Näyttelykäyntejä yorkshirenterriereillä on ollut v. 2016 443 kpl 65 näyttelystä, v. 2017 392 kpl 74 näyttelystä, v. 2018 392 kpl 83 näyttelystä ja v. 2019 383 kpl 78 näyttelystä.

Näyttelyissä käyntimäärä on ollut viime vuosina pienoisessa laskussa. Näyttelyissä käyneiden koirien taso on tulosten mukaan ollut pääsääntöisesti erittäin hyvä tai erinomainen.

Taulukossa Suomessa syntyneiden, näyttelyissä esitettyjen yksilöiden osuus vuoden pentumäärästä.

Vuosi	2016	2017	2018	2019
Näyttelyissä käyneet yksilöt	70	67	62	57
%-osuus ko. vuoden pennuista	31%	32%	30%	27%

(Koiranet-jalostustietojärjestelmä)

- Lukuihin laskettu myös pentunäyttelyissä käyneet yksilöt
- Näyttelyissä käyneiden yksilöiden määrä on vähentynyt vuodesta 2016 vuoteen 2019

Jalostustarkastukset

Yorkshirenterriereillä on käytössä ulkomuodon jalostustarkastus ja valmiina on myös käyttäytymisen jalostustarkastus, joita ei ole vielä voitu aloittaa. Jalostustarkastettuja yorkshirenterriereitä on 15 kappaletta. Uroksia on jalostustarkastettu 5kpl. Tuloksina: erinomainen 3kpl, erittäin hyvä/erinomainen 1 kpl, erittäin hyvä 1 kpl ja hyvä 1kpl. Narttuja on jalostustarkastettu 10 kpl. Nartuilla tuloksina: erinomainen 4 kpl, erittäin hyvä 3 kpl, hyvä 1 kpl ja tyydyttävä 2 kpl.

Jalostustarkastuksilla voidaan kerätä yksityiskohtaista ja vertailukelpoista tietoa koirien eri ominaisuuksista. Koska vain pieni osa yorkshirenterriereistä käy koiranäyttelyissä ja / tai niillä on virallisia terveystuloksia, jalostustarkastusten avulla voidaan löytää uusia jalostusyksilöitä, mikä laajentaisi osaltaan rodun jalostuspohjaa.

Koska yorkshirenterriereillä ei ole käyttö- tai luonneominaisuuksia mittaavia testejä (yorkshirenterriereitä ei ole MH-luonnekuvattu ja luonnetestattuja koiria on ainoastaan 4 kpl) myös käyttäytymisen jalostustarkastus tuo lisätietoa rodun luonteesta. Käyttäytymisen jalostustarkastukset aloitetaan heti kuin mahdollista.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Yorkshirenterrierin yleisvaikutelma on pitkäkarvainen, hyvin tiivisrakenteinen ja huoliteltu, erittäin ryhdikäs ja itsetietoinen kääpiöterrieri. Yorkshirenterrieri on elinvoimainen ja rungoltaan sopusuhtainen. Rodun karvapeite on pitkä; karvapeite laskeutuu täysin suorana ja täyspitkinä rungon kummallekin puolelle; jakaus alkaa kirsusta ja jatkuu hännänpäähän. Väreinä teräksensininen ja tan.

Yorkshirenterrierin käyttötarkoituksen (seurakoira) kannalta välttämättömimmät rakenne- ja ulkomuoto-ominaisuudet ovat terveen rakenteen lisäksi koko ja turkin ominaisuudet, mitkä on otettava huomioon jalostuksessa ja ulkomuotoarvostelussa. Näyttelyssä käyneiden yorkshirenterriereiden nykyinen rakenne on näyttelyarvostelujen perusteella hyvä ja käyttötarkoitukseen sopiva.

RKO, rotukohtaiset ohjeet koiranäyttelyissä

Vuoden 2019 näyttelyissä annetuissa tuomariraporteissa (RKO) on 4 kertaa huomautettu suun terveydestä. Iho-ongelmista ja kääpiökasvuisuudesta on raportoitu kerran. (lähde: Kennelliitto 2020)

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Vaikka näyttelyissä esitettyjen yorkshirenterrierien taso on korkea, ne edustavat vain n. 20 % vuoden pentumäärästä. Näyttelyiden ulkopuolella olevilla koirilla esiintyy mm. liian suurta kokoa, turkin väärää laatua ja väriä, luppakorvia, huonoa selkälinjaa ja riittämättömiä kulmauksia. Tällä hetkellä Suomessa oleva kanta on hyvin kirjavaa. Meillä on erittäin korkeatasoisia koiria, jotka menestyvät hyvin koiranäyttelyissä myös maailmalla. Meillä on myös valitettavan paljon hyvin heikkotasoisia koiria, joita käytetään jalostukseen. Rodun tämän hetkinen suosio asettaakin yhdistykselle jalostukseen vaikuttamiselle suuria haasteita.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Tarkkaa yhteenvetoa käytetyimpien jalostuskoirien tasosta ei voida tehdä, koska kattavaa terveystietoa rodulta ei löydy. Alla olevissa tilastoissa kuvataan vuosien 2010-2020 käytetyimpien jalostuskoirien jälkeläisten määrää sekä sitä, kuinka paljon jälkeläisistä on polvitarkastettu ja silmätarkastettu ja sitä millaiset ovat olleet tulokset. Kotikoirien omistajat eivät ole motivoituneita viemään koiriaan terveystarkastuksiin. Kasvattajien on vaikea saada kasvattiensa terveystietoja ja jalostuskoirien tason tutkiminen on vaikeaa. Terveyskyselyn ja näyttelytulosten perusteella jalostuskoirien jälkeläisten luonteet ovat hyviä.

Ulkomuodon osalta tason tutkimista vaikeuttaa se, että suuri osa pennuista menee lemmikeiksi, eikä kaikilla ole kiinnostusta pitää pitkää turkkia, jolloin kasvattajien on vaikea saada kasvattejaan näyttelyihin ja jalostuskäyttöön. Koiranetin mukaan alla olevan taulukon uroksien jälkeläisillä on jonkin verran hyviä näyttelytuloksia: 3x C.I.B, 16x FI MVA ja näiden lisäksi 12 jälkeläistä on saanut Sertin. Lisäksi 23 on saanut näyttelyistä erinomaisen ja 8 erittäin hyvän arvosanan. Narttujen jälkeläisillä on vähemmän näyttelykäyntejä: 3x C.I.B ja 6x FI MVA. 3 jälkeläistä on saanut Sertin, 7 erinomaisen ja 2 erittäin hyvän arvosanan.

Taulukko 9. 20 vuosina 2010-2020 jalostukseen eniten käytetyn uroksen jälkeläistilasto

#	Uros	Pennut					Polvet				Silmät			
		Synt vuosi	Pentu- eet	Yhteensä	Vuo- den aika- na	Toisessa polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Sairas	Tutkittu %	Sairas %
1	Kentauro Alfa Endless Dream	2013	19	64	1	36	5	0	8%	*	2	0	3%	*
2	C.I.B POHJ MVA FI MVA DK MVA SE MVA NO MVA EE MVA LV MVA LT MVA EE JMVA LTV- 17 V-17 Declans Globetrotter	2015	19	64	16	23	7	1	11%	14%	2	1	3%	*
3	C.I.B POHJ MVA FI MVA SE MVA DK MVA EE MVA LV MVA LT MVA RU MVA BALT MVA BY MVA MY GR MVA DKJV-13 HeJW-13 PMJV-13 JV-13 LTV- 16 Dallas Novè Kasio	2012	18	61	10	13	12	7	20%	58%	6	2	10%	33%
4	FI MVA RU MVA Smlain Goalkeeper	2012	16	49	4	20	1	1	2%	*	0	0	0%	*
5	EE JMVA Vankoor Jack Pot	2014	14	47	10	20	8	7	17%	88%	3	0	6%	*
6	FI MVA EE MVA LV MVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA LTJV-14 LVJV- 14 Kendlait Russian Sensation	2012	12	43	2	11	6	2	14%	33%	3	0	7%	*
7	C.I.B POHJ MVA FI MVA DK MVA SE MVA NO MVA EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA LV	2015	13	35	9	25	3	2	9%	*	0	0	0%	*

	JMVA LVJV-16 Bromas Aparte Rasputin													
8	C.I.B POHJ MVA FI MVA SE MVA NO MVA EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA Insider Of Bregadoon	2011	9	34	0	39	27	21	79%	78%	4	0	12%	0%
9	C.I.B FI MVA DK MVA EE MVA LV MVA NOJV-14 HeJW-14 LTJV-15 SEJV-15 Twilightsaga Bombastic	2013	9	32	2	2	0	0	0%	*	0	0	0%	*
10	Balamut Next Germanika	2013	9	32	0	0	1	1	3%	*	0	0	0%	*
11	Helmidge Pegas	2014	7	31	0	15	3	1	10%	33%	0	0	0%	*
12	Magic Minidog Double Delight Boy	2015	7	28	0	0	0	0	0	*	0	0	0%	*
13	FI MVA EE MVA EE JMVA Wonderform Allegro	2017	10	26	11	0	4	2	15%	50%	1	1	4%	*
14	FI MVA Silver Poise Montgomery	2015	8	25	0	16	14	10	56%	71%	5	2	20%	40%
15	EE MVA EE JMVA Cappuccino Novè Kasio	2012	6	25	0	20	2	2	8%	*	1	0	4%	*
16	EE MVA LV MVA LT MVA BALT MVA Guemart You Are Not Alone	2012	7	24	0	14	1	0	4%	*	2	0	8%	*
17	Finnpug Jimi Hendrix	2015	6	24	2	0	3	1	12%	33%	0	0	0%	*
18	Twilightsaga Joyful Boy	2018	5	24	12	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
19	Union Jack	2015	6	23	5	0	0	0	0	*	0	0	0%	*
20	FI MVA EE MVA LT MVA LT JMVA LV JMVA Desmidiales Expect The Best	2015	7	23	0	7	9	4	39%	44%	7	0	30%	0%

Taulukko 10. 20 vuosina 2010-2020 jalostukseen eniten käytetyn nartun jälkeläistilasto

			Pennut				Polvet				Silmät			
#	Narttu	Synt. vuosi	Pen-tueet	Yhteen sä	Vuoden aikana	Toisessa polvessa	Tut kittu	Sai-ras	Tutkittu %	Sairas %	Tut kittu	Sai-ras	Tut kittu %	Sairas %
1	Cannonpowder Julianne	2012	5	25	0	0	0	0	0%	*	1	0	4%	*
2	Angel Akwamarin Lovestruck Ultimatum	2011	5	23	0	7	1	0	4%	*	0	0	0%	*
3	POHJ MVA FI MVA DK MVA SE MVA EE MVA RU MVA HeJW-11 Magic Minidog Easy To Love	2010	5	20	0	4	3	3	15%	100%	1	0	5%	*
4	Yorex Miss Beauty Ad Operam	2011	5	20	0	5	1	0	5%	*	0	0	0%	*
5	Magic Minidog Lucky Girl Kira	2013	5	20	0	31	3	1	15%	33 %	0	0	0%	*
6	Magic Minidog Time For Love	2014	5	20	0	0	1	1	5%	*	0	0	0%	*
7	Mini Goldbabe Audrey Hepburn	2015	4	20	5	4	1	1	5%	*	0	0	0%	*
8	Jamilany`s Luxurious Lovepotion	2012	4	19	0	12	2	2	11%	100%	0	0	0%	*
9	Magic Minidog Kiss Of Magic	2012	5	18	5	37	2	0	11%	0%	1	1	6%	*
10	Paw`s Mystery Leona Omoroso	2013	4	18	0	6	2	0	11%	0%	1	0	6%	*
11	Bella	2013	5	18	5	12	0	0	0%	*	0	0	0%	*
12	FI MVA SE MVA RU MVA RKFV SEJV-14 Helmidge Mercedes	2013	6	17	2	0	2	1	12%	50%	2	1	12%	50%
13	FI MVA SE MVA EE MVA LV MVA LT MVA RU MVA BALT MVA Sirdaniels Celin Dion	2011	5	16	0	7	4	2	25%	50%	0	0	0%	*
14	C.I.B POHJ MVA FI MVA SE MVA NO MVA EE MVA RU MVA HeJW-13 Ellin Stael Dolce Vita	2011	3	16	0	0	1	1	6%	*	0	0	0%	*
15	Sharmnatan`s Kalimba De	2015	4	16	4	1	1	1	6%	*	0	0	0%	*

	Lina													
16	RO MVA RO GR MVA Be`still</b> <b>My`heart My Sensation	2015	3	16	10	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
17	Sanddra Luna York	2010	4	15	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
18	C.I.B POHJ MVA FI MVA SE MVA NO MVA LV MVA EE JMVA HeJW-15 JV- 15 Magic Minidog American Beauty	2014	4	15	4	0	1	0	7%	*	1	0	7%	*
19	Diandra	2012	4	14	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
20	Yorex Action Girl Ad Operam	2010	3	14	0	1	0	0	0%	*	0	0	0%	*

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Edeltävä, hyväksytty jalostuksen tavoiteohjelma on tehty vuonna 2017. Tämä jalostuksen tavoiteohjelma tehtiin viidelle vuodelle 2017-2021.

Taulukko 11.

Tavoiteohjelman toimeenpanoesitys	Toteutus
Vuosi 2017:	Vuonna 2017 tehtiin rodussa virallisia terveystutkimuksia 112, joista 64 oli polvien terveystutkimuksia. Kannustettiin käymään terveystutkimuksissa, kerättiin nettisivuille tietoa joukkotarkastuksista.
Polvitarkastuksia.	
Ulkomuodon jalostustarkastukset.	Jalostustoimikunta ylläpitää jalostusuroslistaa sekä Prcd-PRA listaa yhdistyksen nettisivuilla.
Breed seminar kasvattajille ja muille kiinnostuneille.	Rodulle käynnistettiin ulkomuodon jalostustarkastukset. Tarkastuksia pidettiin 2 kpl ja niissä tarkastettiin yhteensä 10 koiraa, 4 urosta ja 6 narttua. Jalostustarkastusten tulokset julkaistiin nettisivujen jalostusosiossa.
	Pentuvälityspalstalle lisättiin hyväksytty ulkomuodon jalostustarkastus samanarvoiseksi kriteeriksi näyttelytuloksen rinnalle.
	Pentuvälitykseen lisättiin merkintä rotuyhdistyksen puollosta samoilla kriteereillä, kuin Kennelliiton pentuvälityksessä. Päätettiin lisätä molempien vanhempien polvitulos pakolliseksi kriteeriksi siirtymäajan jälkeen.
	Järjestettiin Breed seminar, jossa perehdyttiin yorkshirenterrierin

rotumääritelmään ja rakenteeseen. Seminaari koostui luennosta, sekä Hands on-osiosta.

Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2017 sisälsi edellisen vuoden rodun jalostuksellisia tilastoja, yhteenvetoja sekä tietoa populaatiosta.

Vuosi 2018: Käyttäytymisen jalostustarkastuksen suunnittelu	Vuonna 2018 laadittiin rodulle uusi terveystutkimus, jonka tulosten yhteenveto julkistetaan vuoden 2019 alussa. Aloitettiin käyttäytymisen jalostustarkastusten suunnittelu. Kasvattajaluennon piti 22.04.2018 Eläinlääkäri Pia Raistakka, jonka aiheena oli "Ravitsemuksen vaikutus ihon ja turkin kuntoon". Järjestettiin ulkomuodon jalostustarkastus, johon osallistui 5 koiraa Virallisia terveystutkimuksia tehtiin 154 joista 75 oli polvien terveystutkimuksia. Edelleen kannustettiin tekemään terveystutkimuksia. Järjestettiin näytteenottotilaisuus yorkshirenterriereiden aineenvaihduntatutkimukseen. Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2018 sisälsi edellisen vuoden rodun jalostuksellisia tilastoja, yhteenvetoja sekä tietoa populaatiosta.
Vuosi 2019: PEVISA-ohjelma JTO:n muutokset koskien PEVISA-ohjelmaa	Vuonna 2019 laadittiin vuonna 2018 tehdyn laajan terveystutkimuksen yhteenveto joka julkaistiin yhdistyksen lehdessä ja nettisivuilla. Hyväksyttiin käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili. Virallisia terveystutkimuksia rekisteröitiin 129, joista 63 oli polvien terveystutkimuksia. Päätettiin hakea yorkshirenterrieri PEVISA-ohjelmaan vuodesta 2021 polvitarkastustuloksen raja-arvolla 2. Tutkimustulos tulee olla voimassa astutushetkellä. Lisäksi tuloksen 2/1 tai 2/2 saanut koira on paritettava tuloksen 0/0 saaneen koiran kanssa. Lisäksi rodulle haetaan poikkeuslupaa PEVISA-ehdoista koskien ulkomaisia uroksia. Hyväksyttiin jalostustoimikunnan esitys muutoksista jalostuksen tavoiteohjelmaan, koskien PEVISA-ohjelmaa.

Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2019 sisälsi edellisen vuoden rodun jalostuksellisia tilastoja, yhteenvetoja sekä tietoa populaatiosta.

Vuosi 2020:	Kasvattajaluento pidettiin 01.03.2020 aiheena ”Ruokinnan vaikutus koiran ylipainoon”, luennoitsijana oli Royal Caninin edustaja.
JTO:n päivitys vuosille 2022-2026	PEVISA-ohjelma hyväksyttiin yorkshirenterrieri rodulle, joka astuu voimaan 1.1.2021. Aloitettiin JTO:n päivityksen laatiminen, johon nimettiin jalostustoimikunta. Esitetään hyväksyttäväksi uusi rodun jalostus tavoiteohjelma seuraavalle viidelle vuodelle. Virallisia terveystutkimuksia rekisteröitiin 99 ,joista 55 oli polvien terveystarkastuksia. Yhdistyksen jäsenlehti nro 2/2020 sisälsi edellisen vuoden rodun jalostuksellisia tilastoja, yhteenvetoja sekä tietoa populaatiosta.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Yorkshirenterrierin käyttömuotona on olla pienikokoinen, terverakenteinen, itsevarma seurakoiria. Yorkshirenterrierin tärkein käyttötarkoitus on olla seurakoirana nyt ja tulevaisuudessa. Yorkshirenterrierin jalostuksessa pyritään siihen, että se myös tulevaisuudessa säilyy rotumääritelmän mukaisena kääpiöterrierinä. Tämä ei kuitenkaan saa tapahtua rodun terveyden kustannuksella. Tavoitteena on ylläpitää rodulle tyypillistä luonnetta sekä muistaa, että yorkshirenterrierin tulee olla toimiva koira niin fyysisesti kuin psyykkisestikin. Tärkeä tavoite on myös pitää yorkshirenterrieri lisääntymiskykyisenä ja elinvoimaisena rotuna.

Suomessa yorkshirenterriereille ei ole tullut esille sairauksia, joiden voitaisiin sanoa olevan suurena syynä vakaviin ongelmiin tai kuolemiin. Tavoitteena on ylläpitää tätä tilannetta ja että kasvattajat jalostaisivat terveitä ja rotumääritelmän mukaisia yorkshirenterriereitä. Jalostukseen käytetään terveitä koiria. Säännöllisillä terveystarkastuksilla kartoitetaan rodun terveyden tilannetta ja tuloksista tiedotetaan.

Yorkshirenterrieri on liitetty PEVISAn piiriin polvilumpioluoksaation osalta, jotta voitaisiin kartoittaa sairauden todellinen tila. Lisäksi suositellaan, että jalostukseen käytettäville koirille tehtäisiin prcd-PRA geenitesti ja virallinen silmätarkastus.

Koolta ja rakenteeltaan koirien tulee olla sellaisia, että ne pystyvät lisääntymään ja synnyttämään normaalisti. Jos emä ei huolehdi pennuistaan, ei sitä käytetä enää jalostukseen.

Uusia jalostuskoiria tuodaan Suomeen vuosittain hyvä määrä, pentueiden määrä on pysynyt tasaisena ja sukusiitosprosentti on pysynyt kohtalaisena. Samoja uroksia on kuitenkin käytetty jalostukseen useita kertoja. Muutamassa pentueessa on emolla ja isällä hyvin läheiset sukulaissuhteet. Näitä yhdistelmiä tulisi jatkossa välttää ja pitää sukusiitosprosentti alhaisena ja valittavat paritettavat koirat eri sukulinjoista.

Taulukko 10. Jalostustavoitteet

Jalostuspohja:
Rodun jalostuspohja laajenee; isät/emät suhde vähintään 0,50, tavoite 0,50-1,0
Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus 4 vuoden rekisteröinneistä on alle 5%, kuitenkin niin, ettei yksittäisen koiran jälkeläismäärä ylitä 50 pentua
Luonne ja käyttäytyminen:
Luonne huomioidaan jalostusyhdistelmissä. Arkoja ja vihaisia koiria ei saa käyttää jalostukseen.
Terveys:
Selvitetään patellaluksaation yleisyys. Kaikilla jalostukseen käytettävillä koirilla on virallinen polvitulos. Tarkastettujen yksilöiden määrä on vähintään 10% vuosittaisesta rekisteröinnistä polvitarkastuksissa. Polvitulokset paranevat tiedon ja oikeiden jalostusvalintojen lisääntyessä.
Selvitetään prcd-PRA:n yleisyys. Kaikki jalostukseen käytettävät koirat testataan mikäli koira ei ole saanut "cleared by parentage" statusta vanhempiensa kautta (huom. edellytyksenä polveutumisen varmistaminen) ja sairaat koirat karsitaan jalostuksesta. Kantajia voi käyttää jalostukseen terveen koiran kanssa.
Ulkomuoto:
Näyttelyissä esitettyjen yksilöiden määrä vuosittaisesta pentumäärästä ->25%

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Jalostukseen pyritään käyttämään vain yksilöitä, joilla ei ole perinnöllisiä sairauksia tai vikoja ja jotka polveutuvat mahdollisimman terveiksi tunnetuista suvuista.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä seuraaviin perinnöllisiin ominaisuuksiin:

- luonne; Arkoja tai aggressiivisia ei saa käyttää jalostukseen.
- koko, ei liian suuri (yli 3,5kg) eikä liian pieni (alle 2,2kg).
- turkin laatu ei saa olla karkeaa, villavaa tai pumpulista, eikä väriltään hyvin tummaa / mustaa.

Lisäksi:

- suositellaan DNA-tunnistetta .
- mikäli koiralta on todettu napatyryä, ei suositella jalostukseen.
- jos koira jättää kahdessa eri yhdistelmässä maksashuntti-jälkeläisen, ei sitä suositella käytettäväksi jalostukseen. Maksashuntti-koiraa itseään ei saa käyttää jalostukseen.
- sukusiitosprosentti ei saisi ylittää 6,25% laskettuna viidellä sukupolvella.
- suunnitellun yhdistelmän yhteenlaskettu patellaluksaatio-aste ei saa ylittää 2. Esimerkiksi yhdistelmän toisella osapuolella molemmat polvet 1.aste, niin toisen oltava terve. Lisäksi PEVISA-ehto.
- jalostukseen käytettävillä yksilöillä suositellaan tehtäväksi myös virallinen silmätarkastus.
- mikäli koiran on todettu sairastavan aseptista luunekroosia reisiluun päässä (Legg-Perthes), sitä ei saa käyttää jalostukseen.

- suositellaan PRA geenitestausta. Mikäli koiran on todettu sairastavan PRA:ta (silmän verkkokalvon surkastuminen), sitä ei saa käyttää jalostukseen. PRA:n kantajaa voi käyttää jalostukseen terveen koiran kanssa.
- mikäli koiran on todettu sairastavan jotain muuta vakavaa sairautta, sitä ei saa käyttää jalostukseen.
- vakavista sisäsiisteysongelmista kärsivää koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Yleisten suositusten lisäksi suositellaan

NARTTU:

- nartulla on oltava vähintään palkinto ”erittäin hyvä” (EH) laatuarvostelussa SKL-FKK:n hyväksymästä koiranäyttelystä tai sen tulee olla jalostustarkastettu.
- siitokseen ei suositella astutushetkellä 16 kuukautta nuorempaa tai 7 vuotta vanhempaa narttua.
- narttu ei saisi olla yli 4-vuotias ensimmäisessä astutuksessaan.
- nartun edellisestä pentueesta tulee olla kulunut vähintään 10 kuukautta.
- alle 2,2-kiloista tai yli 3,5-kiloista (pieni tai suurikokoista) narttua ei tule käyttää jalostukseen.
- kiinnitettävä huomiota normaaliin synnytykseen elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

UROS:

- uroksella on oltava vähintään palkinto laatuarvosanalla ”erittäin hyvä” (EH) SKL-FKK:n hyväksymästä koiranäyttelystä tai sen tulee olla jalostustarkastettu.
- siitokseen ei suositella alle 12 kuukauden ikäistä urosta.
- siitokseen ei suositella suurikokoista urosta (yli 3,5kg).
- geenipohjan kaventumisen välttämiseksi pyritään noudattamaan yleistä suositusta, että uroksen jälkeläismäärä neljän vuoden jaksoissa ei ylitä 5 % vuotuisesta rekisteröintimäärästä. Uroksen kokonaisjälkeläismäärä ei saisi ylittää 45 pentua.
- kiinnitettävä huomiota normaaliin pariutumiseen elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Populaation kokonaistila ja rakenne:

Rodun populaation kokonaistila ja rakenne ovat kapealla pohjalla. Tehollinen populaatio on todennäköisesti pieni koska sukupolvitiedot ovat tuontikoirien osalta todennäköisesti puutteelliset. Kasvattajat ovat aktiivisia tuomaan uusia koiria ulkomailta useista eri maista, mikä on hyvä geenipohjaa ajatellen. Yhdistys kannustaa myös jatkossa kasvattajia tuomaan uusia linjoja Suomeen ja laajentamaan populaatiota. Kannustetaan kasvattajia käyttämään myös kotimaisia koiria laajemmalla jalostuspohjalla. Tiedotetaan jalostuspohjan kapenemisen merkityksestä.

Luonne:

Yorkshireterrierin tulee olla valpas, ”älykäs” ja tasapainoinen. Pyritään kiinnittämään huomiota jalostukseen käytettyjen koirien luonteisiin sekä muistuttamaan ulkomuototuomareita kiinnittämään enemmän huomiota arvosteltavien koirien käytökseen. Arkoja tai aggressiivisia ei saa käyttää jalostukseen.

Terveys:

Rodun terveydellinen tilanne on nykytiedon mukaan hyvä. On kuitenkin tehtävä tutkimusta terveyden tilastollista arviointia varten. Yhdistys kannustaa koiranomistajia aktiivisesti tutkituttamaan koiriaan. Ei etsitä erityisiä sairauksia, vaan pyritään kartoittamaan kattavasti populaation terveystilanne ja hyödyntämään tietoja

jalostuksessa. Yhdistys tekee terveystarkastuksia ja julkaisee niitä koosteena. Yhdistys organisoii polvien joukkotarkastuksia. Rodulla on voimassaoleva PEVISA-ohjelma.

Ulkomuoto:

Tiedotusta ja vastuullisuuden korostaminen kaikille kasvattajille. Club Show'n merkityksen kasvattaminen ns. kotikoirien jalostuskäytön valinnoissa.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Populaatio

Vahvuudet: - Käyttämättömä jalostusmateriaalia on -Uudet tuontikoirat	Heikkoudet: - Ollut voimakasta matadorijalostusta, jota on edelleen - Vaikea löytää sopivaa jalostusmateriaalia
Mahdollisuudet: - Uuden siitosmateriaalin hankinta on helppoa useista maista - Siirtospermaa ulkomailta - Jalostustarkastuksilla voidaan löytää uutta jalostusmateriaalia	Uhat: - Pentuekoot pienet, mikä hidastaa uusien sukupolvien tuloa. Tämän vuoksi pentueista saadaan vain vähän siitosmateriaalia - Tuontikoirien taustoista ei välttämättä riittävästi tietoa - Tuontikoirien mahdollisesti tuomat perinnölliset sairaudet leviävät nopeasti pienessä kannassa

Luonne:

Vahvuudet: - Pääosin luonteet ovat hyviä	Heikkoudet: - Arasti käyttäytyviä ja aggressiivisia koiria on ja niitä käytetään jalostukseen -Luonteiden arviointi hankalaa
Mahdollisuudet: - Luonteiden säilyminen hyvänä todennäköistä, kunhan kasvattajia ja omistajia informoidaan rodun todellisesta luonteesta - Käyttäytymisen jalostustarkastus	Uhat: - Vaarana on, että rodunomainen luonne katoaa, terrierimäisyys häviää

Terveys:

Vahvuudet: - Pääosin terve rotu - Normaali, liioittelematon rakenne	Heikkoudet: - Hampaat (hammaskivi ja hammaspuutokset), hampaiden vaihtuminen - Patellaluksaation yleisyyteen pitää kiinnittää huomiota jalostuksessa - Terveystietojen saatavuus ulkomaisilta koirilta heikkoa
Mahdollisuudet: - Terveystilannetta voidaan seurata kyselyillä - Geenitestien yleistyminen - Kasvattajat terveystarkastavat aktiivisesti jalostusmateriaaliaan ja ovat vastuuntuntoisia	Uhat: - Patellaluksaation, Legg-Perthesin ja maksashuntin lisääntyminen rodussa - Prcd-PRA:n esiintyminen rodulla maailmalla - Perinnöllisten sairauksien esiintyminen lisääntyy rodussa

Rakenne:

Vahvuudet: - Hyvät yksilöt ovat Suomessa erinomaisia	Heikkoudet: - Ulkomuodollisesti kanta on erittäin kirjava - Koko ja turkin laatu vaihtelevat - Koirien heikot etuosat ja tästä johtuvat puutteet liikkeissä - Luisut lanneosat
Mahdollisuudet: - Hyvän tason säilyttäminen on mahdollista - Tuomarien kouluttaminen ensisijaisen tärkeää	Uhat: - Kasvattajat eivät tiedosta tai välitä ongelmista - Trendit (kippurahännät, lyhyet kuonot, korkeat & isot koirat)

Yhteenveto:

Vahvuudet: - Suhteellisen ongelmaton rotu - Yhdistys toimii aktiivisesti jäsenistön ja rodun eduksi	Heikkoudet: - Yhdistyksen jäsenistön passiivisuus - Pentueista hyvin pieni osa on JTO:n suositusten mukaisia yhdistelmiä - Vaativa turkinhoito - Hampaat
Mahdollisuudet: - Uusilla kasvattajilla hyvät mahdollisuudet tulla mukaan - Populaatio laajenee - PEVISA	Uhat: - Suuri osa jalostusyhdistelmistä tapahtuu jalostussuosituksia huomioimatta. Tähän toimintaan on yhdistyksellä rajalliset vaikutusmahdollisuudet - Matadorijalostus - Patellaluksaation yleistyminen

6.5. Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Seuraavien vuosien aikana on tarkoitus kartoittaa rodussa esiintyviä sairauksia. Jäsenistölle on tarkoitus lähettää uusi terveyskysely. Samoin kartoitetaan rodun rotumääritelmän mukainen yleistilanne erityisesti koon ja turkin laadun suhteen.

Toteutumista seurataan yhdistyksen tekemillä tilastoilla, jotka julkaistaan lehdissä ja/tai internetissä.

Vuosi	2022	2023	2024	2025	2026
Toimenpide	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla terveystarkastuksilla. - Jalostustarkastusten tarjoaminen - käyttäytymisen jalostustarkastusten tarjoaminen	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla terveystarkastuksilla. - Terveyskysely - Jalostustarkastusten tarjoaminen (ulkomuoto ja käyttäytyminen)	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla terveystarkastuksilla. - PEVISA-ohjelman tarkastelu ja mahdolliset tarkennukset ohjelmaan - Jalostustarkastusten tarjoaminen (ulkomuoto ja käyttäytyminen)	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä virallisilla terveystarkastuksilla. - JTO tavoitteiden tarkentaminen - PEVISA-ohjelmalle jatkon hakeminen - Jalostustarkastusten tarjoaminen (ulkomuoto ja käyttäytyminen)	Kannustetaan kasvattajia ja koiranomistajia tutkimaan koiriensa terveyttä. - JTO:n päivitys tarvittavine toimenpiteineen. - PEVISA-ohjelma käynnistyy Yorkshiren terriereillä

7. LÄHTEET

Kirjalliset lähteet:

Gordon, Bennett: The Complete Yorkshire Terrier (rodun taustatiedot)

Mäki, Katariina: Vain monimuotoinen koirarotu selviää, 2007. Sukulaisuussuhteesta sukusiitokseen, 2000.

Birgitta Wikström: Koiran sairaudet (1993) ja ELL Ulla Eskelisen luento

The Kennel Club: Population analysis of the Yorkshire terrier breed

Sähköiset lähteet:

FCI-nettisivut

Suomen Kennelliiton nettisivut

Koiranet jalostustietokanta

Svenska Yorkshireterriersällskapet-nettisivut

Ruotsin kennelliitto, https://hundar.skk.ee/hunddata/hund_sok.aspx

Viron kennelliitto, <https://register.kennelliitt.ee>

Yorkshirenterrieri ry, <https://www.yorkshirenterrieri.fi/terveyskyselyt>

MTT Katariina Mäki 5.8.2013, <http://www.kennelliitto.fi/sukusiitos>

AKC <https://www.akc.org/most-popular-breeds/>

The Kennel Club, https://www.thekennelclub.org.uk/media/686624/yorkshire_terrier.pdf

ELT AnuLappalainen, 8.11.2016, <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/polvilumpion-sijoiltaanmeno-patellaluksaatio>
<https://jalostus.kennelliitto.fi>

Sari Jalomäki, Elina Pietilä ja Päivi Vanhapelto, 9/2016, <https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi-yleisimmat-silmasairaudet>

ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma, <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koirien-sydansairaudet-ja-niiden-diagnostiikka>

ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma, https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran_atopia

Evidensia, <https://evidensia.fi/hoitovinkit/koiran-epilepsia/>

ELL Mari Koljonen, 2009, <https://evidensia.fi/hoitovinkit/gingiviitti-ja-parodontiitti/>

ELL Mari Koljonen, 2019, <https://evidensia.fi/hoitovinkit/hampaiden-kehityshairiot-koiralla/>

Wikipedia, https://en.m.wikipedia.org/wiki/Yorkshire_Terrier

8. LIITTEET

LIITE 1 TERVEYSKYSELY 2018 S. 1-27

YORKSHIRENTERRIERI RY:N TERVEYSKYSELY 2018

Kristiina Niska, Raili Rantavuoti

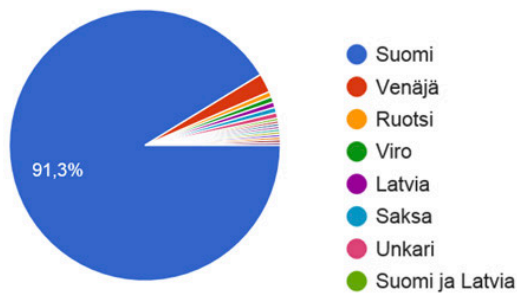
Taustatietoja

Edellinen terveystarkastus toteutettiin vuonna 2013 – 2014. Tulokset julkaistiin lehdessä 2/2014. Tämä kysely on tietyiltä osin yksityiskohtaisempi kuin edellinen, mutta vastaukset ovat vertailukelpoisia keskenään. Tähän kyselyyn on lisätty tarkentavia kysymyksiä esim. luuston osalta.

Terveystarkastukseen 2018 saatiin tietoja kaikkiaan 309 koirasta. Terveystietoja voidaan tarkastella vain populaation asteella, sillä yksittäisiä koiran tietoja ei kyselyssä eritellä. Kysely on vastattu anonymisesti, jotta vastaukset antaisivat mahdollisimman kattavan ja luotettavan arvion rodun terveystilanteesta. Kyselyssä on mukana sellaiset koirat, jotka ovat olleet elossa edellisen kyselyn päättymisen jälkeen. Näin voimme tarkastella populaatiossa mahdollisesti tapahtuvia terveysmuutoksia.

Kaikkien kaavioiden ilmoittamia prosenttiarvoja on tarkasteltava kyseiseen kysymykseen annettujen vastausten määrän mukaisesti. Teksteissä on laskettu myös prosenttiosuuksia kaikkien vastausten suhteen (309 kpl).

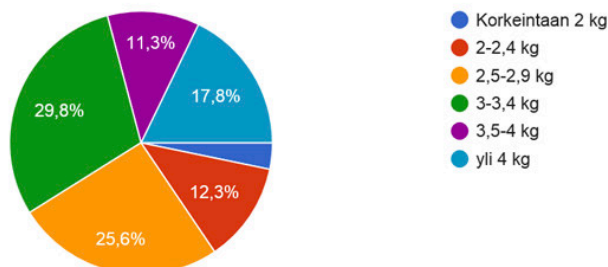
Minkä maan kennelliittoon koira on rekisteröity

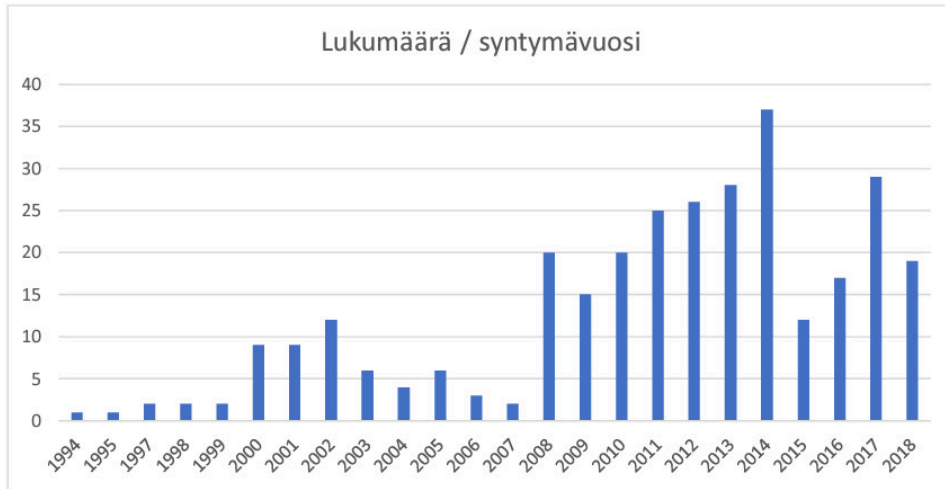
Ulkomaille rekisteröidyistä koirista 7 on rekisteröity Venäjälle, Ruotsiin 2, Viroon 2, Saksaan 2 ja yksittäisiä rekisteröintejä eri Euroopan maista (yhteensä 22 koiraa, 7,1%). Ei rekisterissä oli 4 koiraa (1,29%), joista osa tuonteja.

Vastauksen perusteena olevan koiran paino

309 vastausta

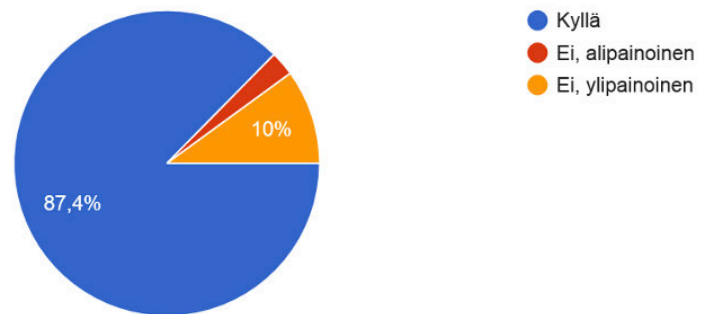

Koirien lukumäärä syntymävuosittain

Onko koira ihannepainossa

309 vastausta

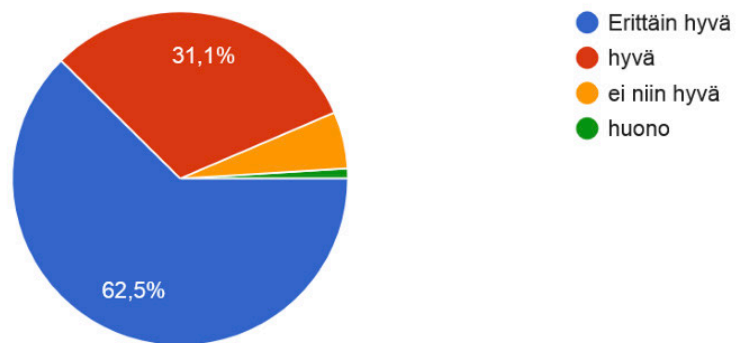

Kyselyssä 87,4% ilmoitti koiran olevan ihannepainossa, 10% ylipainoisia ja 2,6% koiran olevan liian laiha.

TERVEYSTIETOJA

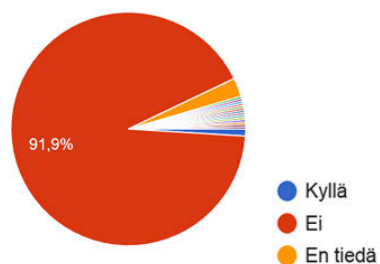
1. Millaiseksi arvioit koiran yleisterveydentilan?

309 vastausta

Omistajat kokevat koirien terveydentilan erittäin hyväksi tai hyväksi, yhteensä 93,6% ja ei niin hyväksi 5,5% ja huonoksi 1%.

2. Onko koirallasi ollut aiemmin, tai onko sillä nyt allergiaa, tarkenna kohdassa "muu"

Allergiaa ei ole tai ei tiedetä olevan 94,5% vastausten perusteena olevista koirista. Allergiaa on esiintynyt jossain muodossa 5,5% koirista. Allergioina esiintyy siitepöly- ja ruoka-aineallergioita.

3. Onko koirallasi ollut aiemmin, tai onko sillä nyt kutinaa tai iho-oireita?

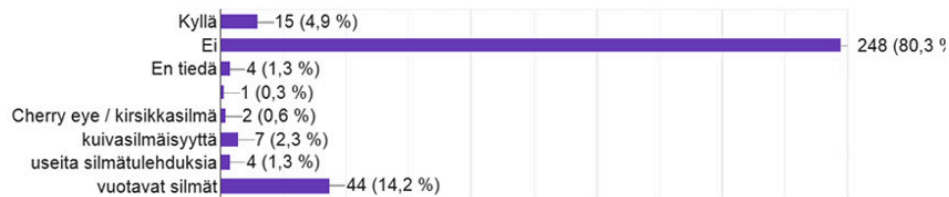
309 vastausta

Kutinan tai iho-oireiden aiheuttajia olivat hiiva, rasvapatit ja ihon kuivuminen. Kaavion ilman selitystä oleva rivi, 1 koira (0,3%), on nahkakorvainen

4. Onko koirallasi silmäsairauksia / ongelmia silmissä

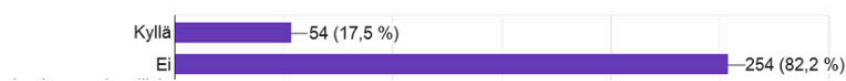
309 vastausta

Vanhuusiän kaihia esiintyy 2,6% koirista, 7 koiraa. Kaavion ilman selitystä oleva vastaus (1 ja 0,3%) on itsestään parantunut kirsikkasilmä. Ahtaat kyynelkanavat on 2 koiralla (0,65%).

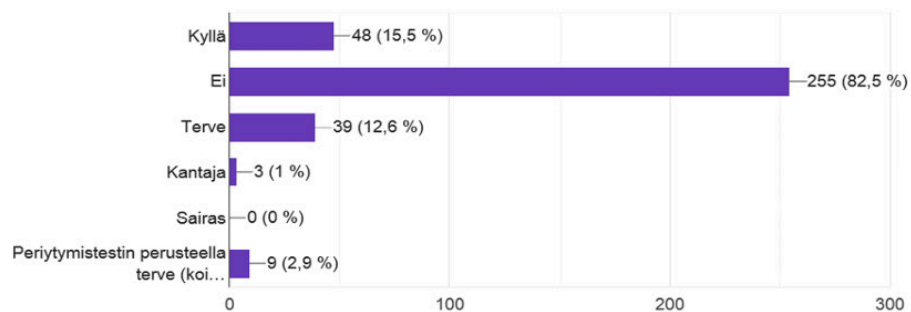
5. Onko koiralle tehty virallinen silmätutkimus

309 vastausta

5.1 Onko koirallesi tehty pcrd-PRA-geenitesti? ilmoita myös testin tulos.

309 vastausta

6. Ongelmia korvissa?

307 vastausta

Kuurous 13-vuotiaana 1 koira ja 2 koiralla hiivatulehduksista.

6. Muita infektioita

Vastauksissa oli 8 koiraa (2,6%), joilla on ollut infektioita; anaalirauhaset, ientulehdus, kennelyskä, keuhkoputken tulehdus, suolistotulehdus, virtsatieinfektioita ja haimatulehdus.

7. Vatsan tai suoliston ongelmia?

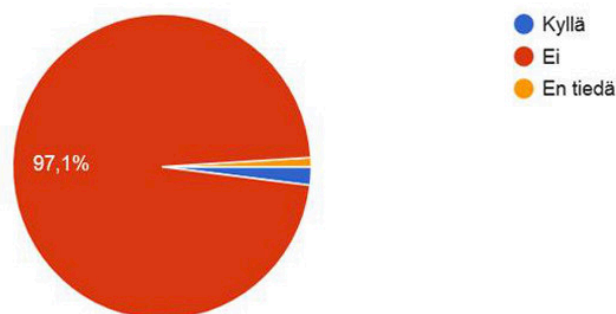
309 vastausta

Lisäksi esiintyy närästystä 3 koiraa (1%).

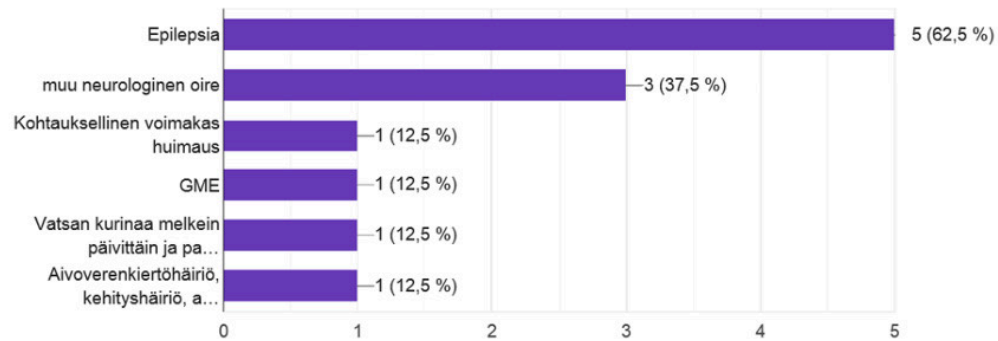
8. Kouristuksia?

309 vastausta

8.1 Jos vastasit kyllä, tarkenna tarvittaessa kohdassa ”muu”

8 vastausta

Epilepsiaa esiintyy 5 koiralla eli 1,6% kaikista kyselyyn vastanneista (309).

GME on Granulomatoottinen Meningoenkefaliitti

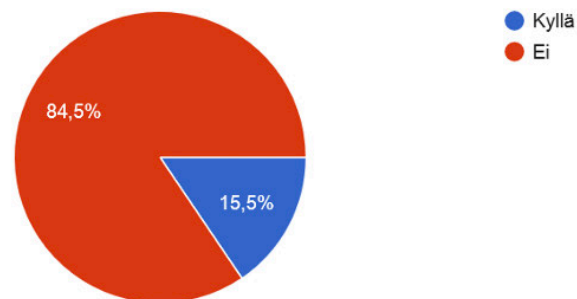
9. Onko koirallasi sydänongelmia?

309 vastausta

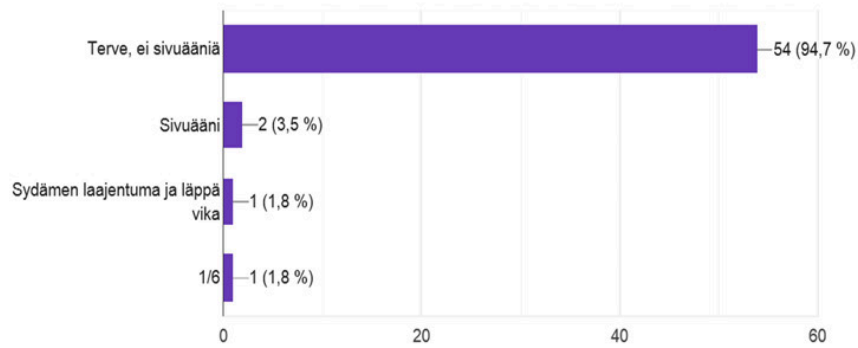
9.1 Onko koirallesi tehty virallinen sydäntutkimus

309 vastausta

9.2 Sydäntutkimuksen tulos

57 vastausta

Sydämen laajentuma ja läppävika yhteensä 3 koiralla ja yhdellä omistajalla epäilyksrokotuksen aiheuttamasta vajaatoiminnasta.

Sydänongelmia koko kyselyyn osallistuneista (309) ilmeni 6 kpl (1,9%).

10. Ongelmia keuhkoissa tai hengityksessä? Tarkenna kohdassa "muu"

309 vastausta

Yleisin vaiva trakeakollapsi/henkitorven ahtauma 14 koiraa (4,5%), kaaviosta puuttuu tästä selite.

11. Kasvaimia? Jos on, tarkenna kohdassa "muu"

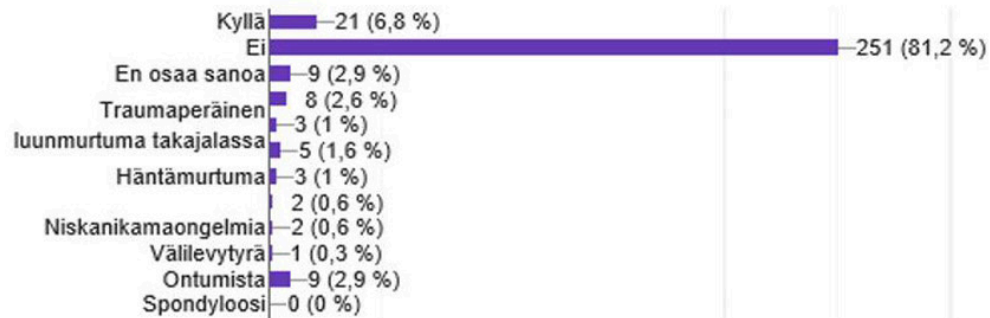
309 vastausta

Nisäkasvaimia 6 koiralla (1,9%), samoin rasvapatteja 6 koiralla (1,9%).

12. Luusto- tai nivelongelmia

309 vastausta

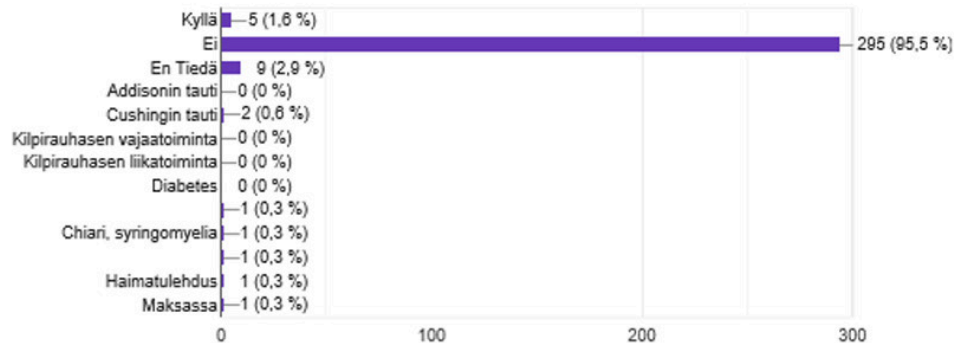

Kaaviossa Häntämurtuman jälkeen selitteetön kohta on Päälaen sulkeutumaton aukile 2 kpl.

Polviongelmista ilmoitti 13 vastaajaa (4,2%), ristisidevammoja 3 koiralla (0,97%). Lonkkadysplasia 1 (0,3%) koira ja nivelrikkoa (polvet, lonkat ja kyynärät yhteensä) 7 koiralla (2,3%). Erityyppisiä nikamaongelmia 4 koiralla (1,3%).

13. Ongelmia muissa sisäelimissä

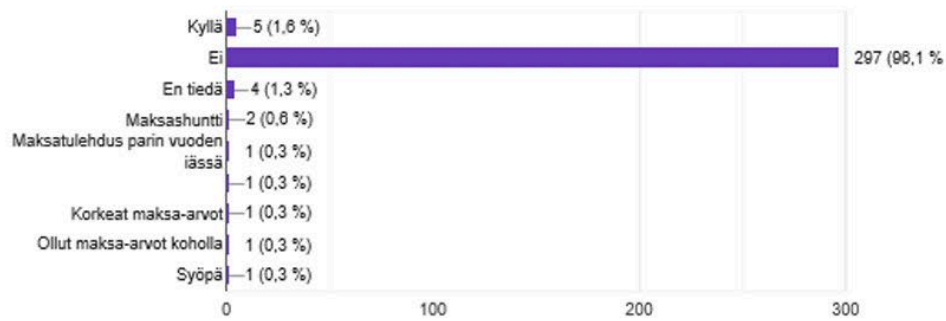
309 vastausta

Puuttuvat selitteet; Pyelonefriitti ja vanhuusiän Cushing

14. Maksasairauksia

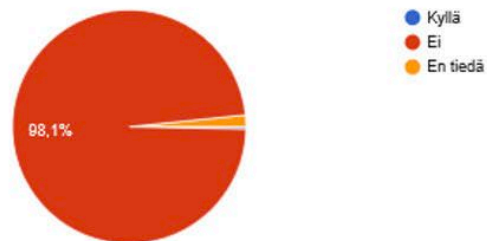
309 vastausta

Puuttuva selite on Kortisonilääkityksestä johtuva rasvamaksa

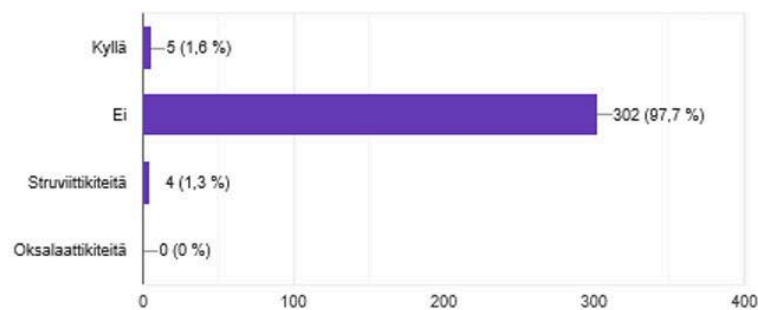
15. Virtsakiviä

309 vastausta

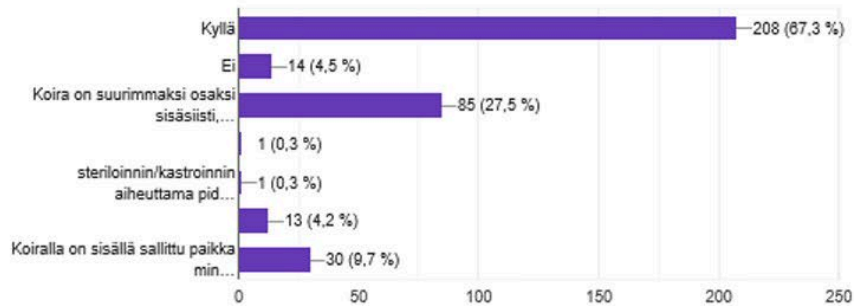
16. Virtsakiteitä

309 vastausta

17. Onko koirasi sisäsiisti

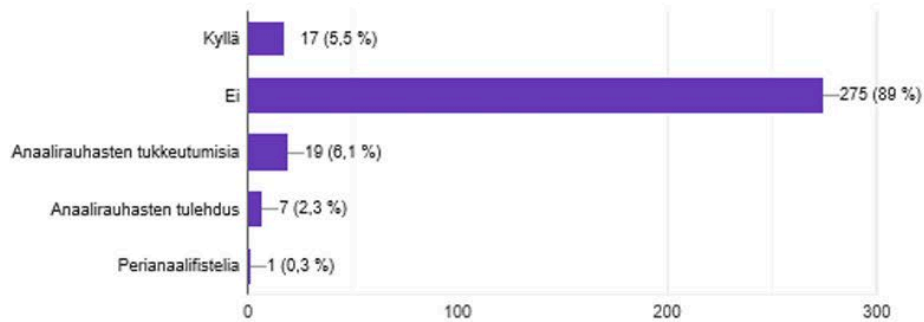
309 vastausta

Suurin osa vastaajista (165) ilmoitti koiran oppineen sisäsiistiksi 6 – 12 kuukauden iässä

18. Anaalirauhasongelmia

309 vastausta

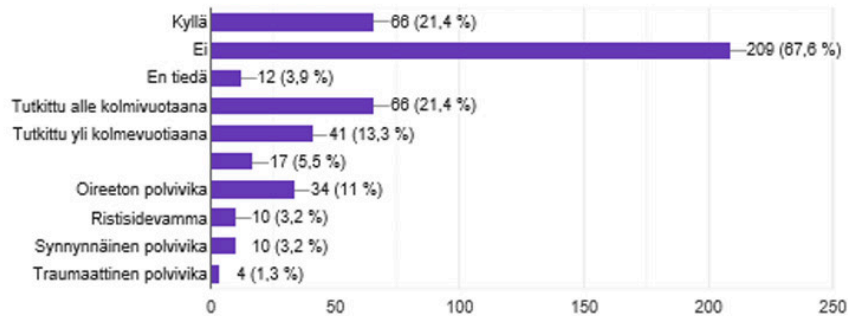
19. Onko koirallasi tyriä

309 vastausta

20. Polvivika / luksoiva patella

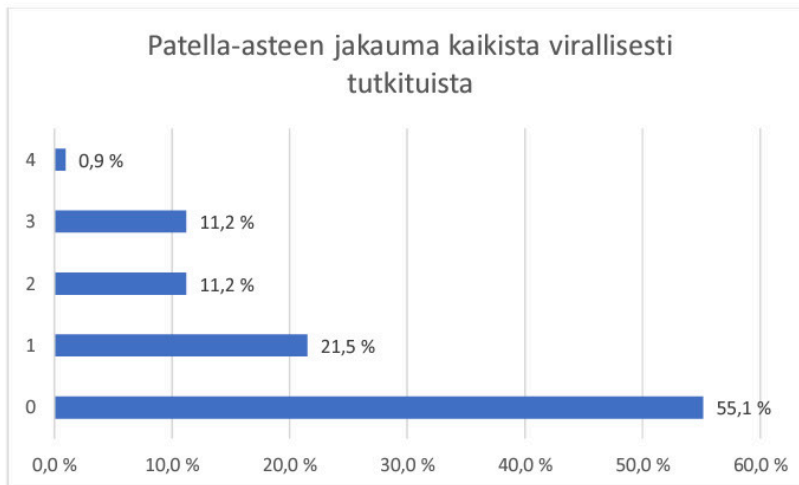
309 vastausta

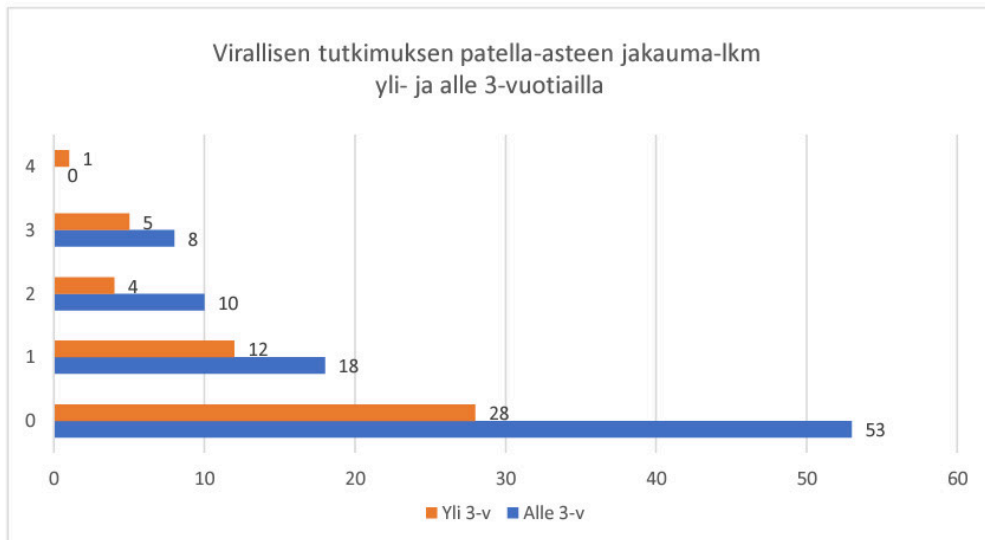
Puuttuva selite; Oireileva polvivika (ontumista tai pompottelua/epäpuhdas liike)

20.2 Jos koiraltasi on virallisesti tutkittu polvinivelet, kerro tulos alle kolmivuotiaana ja yli kolmivuotiaana

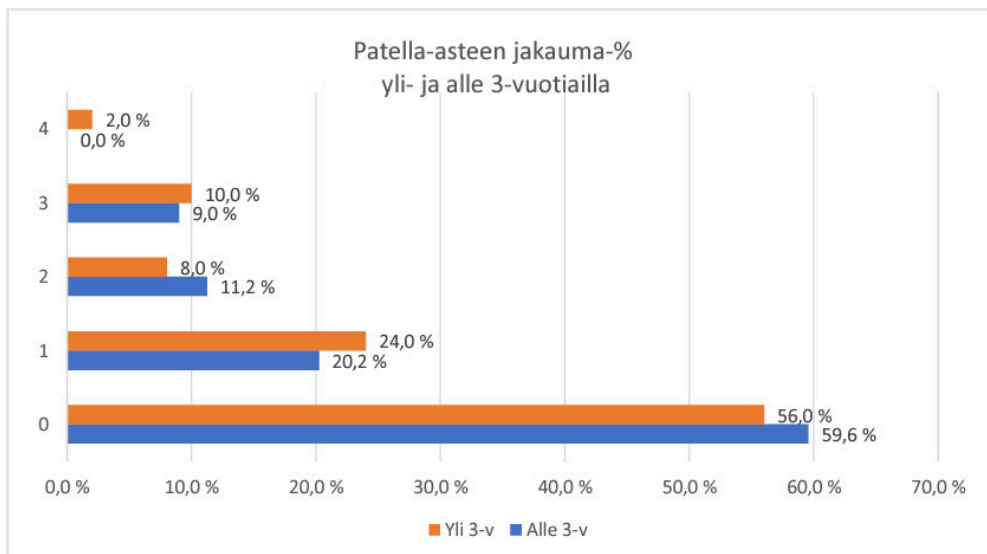
117 vastausta

Kaavioon huomioitu koiran iästä huolimatta aina heikoin tutkimustulos (esim. 0/2 = 2)

Tässä kaaviossa on huomioitu kaikki ilmoitetut tutkimustulokset. Osa koirista tutkittu ainoastaan alle 3-vuotiaana, osa ainoastaan yli 3-vuotiaana ja osa sekä-että, jolloin nämä esiintyvät kummankin ikäluokan tuloksissa.

Tässä kaaviossa on huomioitu kaikki ilmoitetut tutkimustulokset. Osa koirista tutkittu ainoastaan alle 3-vuotiaana, osa ainoastaan yli 3-vuotiaana ja osa sekä-että, jolloin nämä esiintyvät kummankin ikäluokan tuloksissa.

Yli- ja alle kolmivuotiaana tutkittuja koiria yhteensä 30, joista;

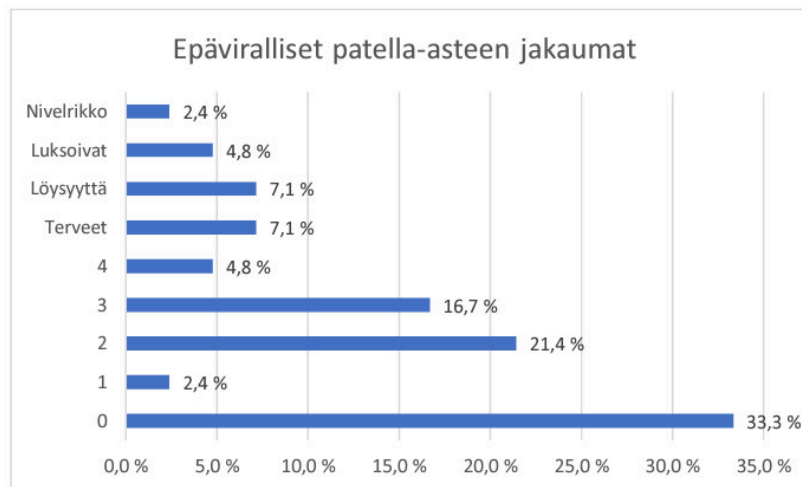
0/0	15 koiraa joilla tulokset pysyneet samana
0/1	2 koiraa joilla tulokset pysyneet samana
1/1	1 koira jolla tulokset pysyneet samana

10 koiralla tutkimustulos heikentynyt ja 2 koiralla parantunut

Lisäksi polviin liittyviin kysymyksiin tuli sellaisia vastauksia, mitä ei voida tilastoida (ei numeerista arvoa).

20.3 Jos koiraltasi on tutkittu polvet epävirallisesti

Vastauksia 44 kpl

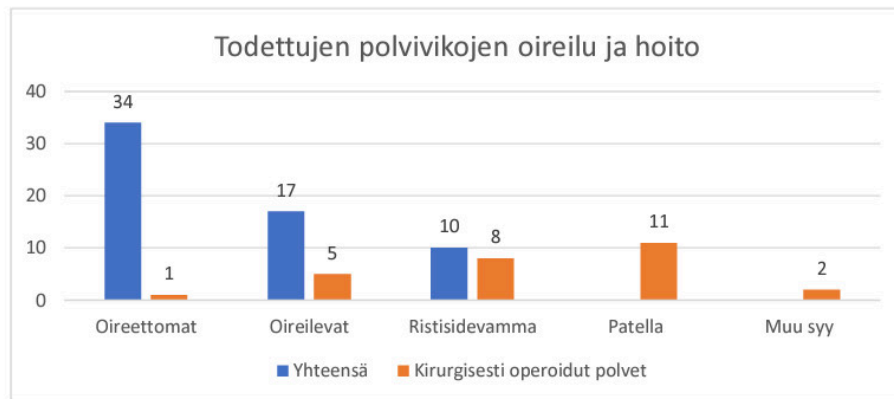
Kaavioon huomioitu aina huonompi tutkimustulos, jos koiralla useita tuloksia.

Epäviralliset patella tutkimusten lukumäärät

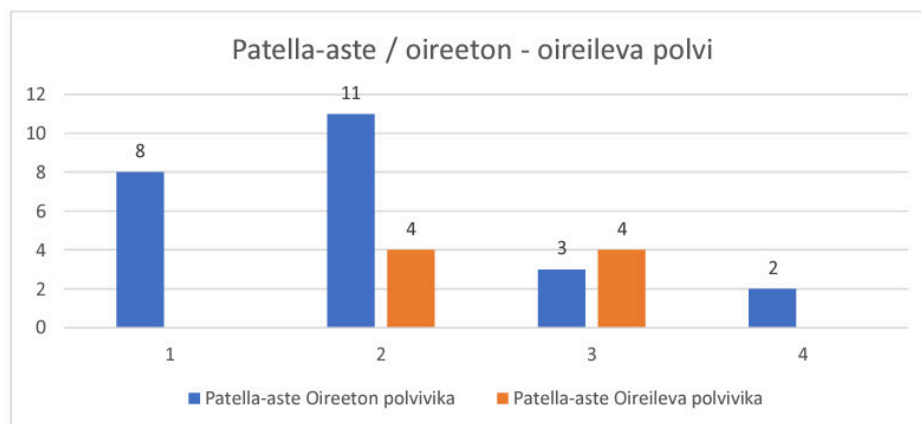
Patella-aste	Lukumäärä	%
0	14	33,3 %
1	1	2,4 %
2	9	21,4 %
3	7	16,7 %
4	2	4,8 %
Terveet	3	7,1 %
Löysyyttä	3	7,1 %
Luksoivat	2	4,8 %
Nivelrikko	1	2,4 %
	42	

Lopuissa vastauksissa ei ilmoiteta patella-astetta.

15

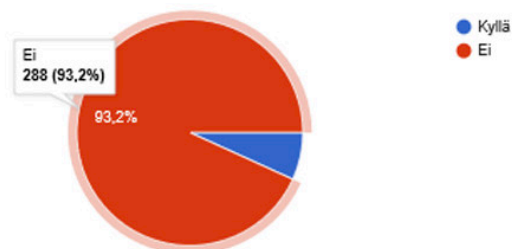

Oireettomia polvivikoja oli 34 koiralla (11%), oireilevia 17 (yhteensä 51, joista ristisidevammoja 10). Kirurgisesti operoituja oli oireettomista 1 ja oireilevista 5. Operoituja yhteensä 21. Ristisidevammaa esiintyi niin luksoivan kuin terveen polven yhteydessä.

21. Onko koiraltasi kirurgisesti korjattu polvinivelvika /luksoiva patella

309 vastausta

Kirurgisesti korjattu 21 koiraa (6,8%)

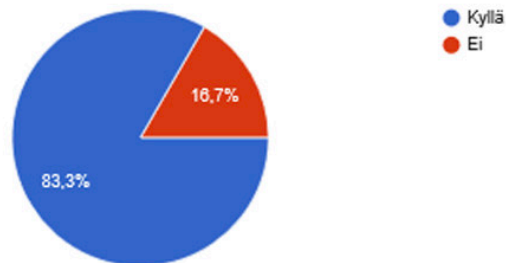
22. Onko koirallasi todettu lonkkanivelen sairaus

Lonkkaongelmista ilmoitti 8 (2,5%) vastaajaa (yhteensä 309 vastausta). 3 kpl Legg-Perthes ja 3 kpl lonkkaniveldysplasia ja 2 muuta.

Uroksiin liittyvät kysymykset 24-29

24. Onko uroskoirallasi kaksi kivistä kivespusseissa?

120 vastausta

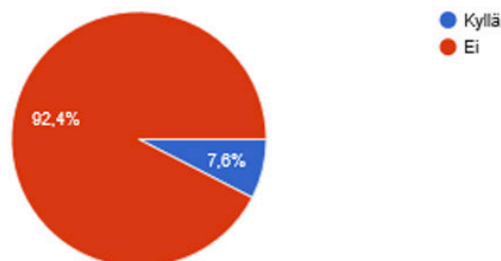

25. Jos vastasit "Ei" ylläolevaan kysymykseen, ilmoita onko sillä yksi tai ei yhtään kivistä

Vastausten perusteella on yhtä yleistä yhden kuin molempien kiveksen puuttuminen.

26. Esiintyykö eturauhasongelmia?

119 vastausta

27. Onko uroskoirasi kastroidu?

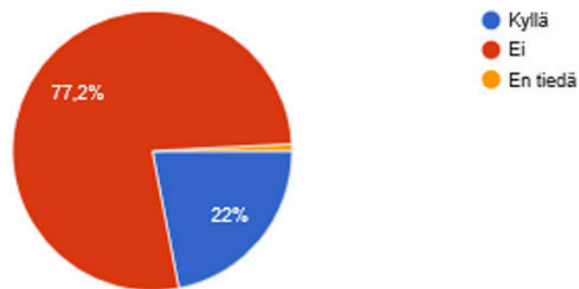
122 vastausta

Yleisimmät syyt kastroimiseen olivat; hyperseksuaalinen käyttäytyminen 20 (42,5%), piilokives 8 (17,0%) ja eturauhasvaivat 5 (10,6%) vastauksista

28. Onko urostasi käytetty jalostukseen

123 vastausta

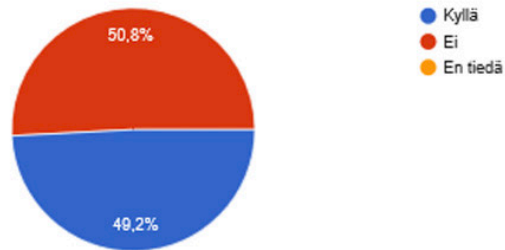
29. Jos vastasit "Kyllä", rekisteröitiinkö pennut Suomen kennelliittoon tai muun maan kennelliittoon

28 pentuetta, joista 24 (85,7%) rekisteröity Suomen Kennelliittoon, 3 (10,7%) rekisteröimättä ja 1 (4,1%) pentue rekisteröity ulkomaille.

Narttuihin liittyvät kysymykset 30-38

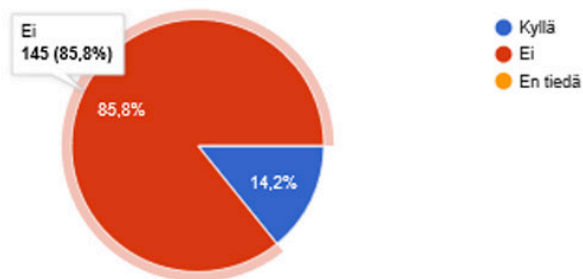
30. Onko nartullasi ollut pentueita

185 vastausta

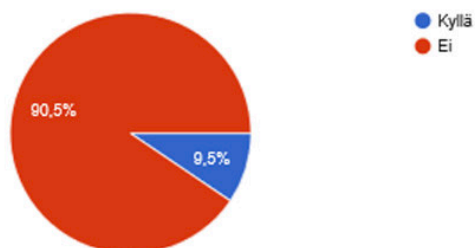
31. Onko narttusi keisarileikattu

169 vastausta

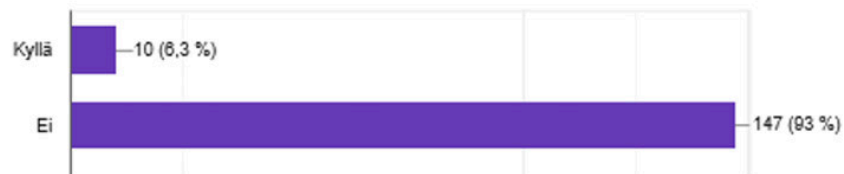
32. Onko sillä ollut kuolleena syntyneitä pentuja

169 vastausta

33. Onko narttusi joskus jäänyt tyhjäksi astutuksen jälkeen?

158 vastausta

Vastausten perusteella tyhjäksi jäämisen syy ollut väärä astutusajankohta.

34. Kuinka usein nartullasi on juoksu?

123 vastausta

Kahdesti vuodessa 77 (62,6%)

Kerran vuodessa 14 (11,4%)

35. Missä iässä juoksut alkoivat

132 vastausta

Alle 9 kk tai alle 60 (45,5%) vastauksista

36. Onko narttusi steriloitu? Jos on, ilmoita nartun ikä leikkauksen aikaan kohdassa "muu"

186 vastausta

Ei steriloituja 132 (71,0%)

Steriloituja 54 (29,0%)

Ilmoitettu sterilointi-ikä jakauma oli seuraavanlainen;

1-vuotias tai alle 5 koiraa

1 – 2 vuotias 11 koiraa

3 – 7 vuotias 9 koiraa

yli 7 vuotias 5 koiraa

37. Miksi narttu steriloidtiin?

47 vastausta

Sterilointisyyt jakaantuvat seuraavasti;

Ei enää jalostukseen 14 (29,7%)

Ei jalostukseen 9 (19,1%)

Valeraskaudet 7 (14,8%)

Kohtutulehdukset 6 (12,7%)

Luonne (ärhäkkyys) 4 (8,5%)

Muut syyt (mm. terveydelliset yms.) 9 (19,1%)

Steriloinnille oli myös useita päällekkäisiä syitä.

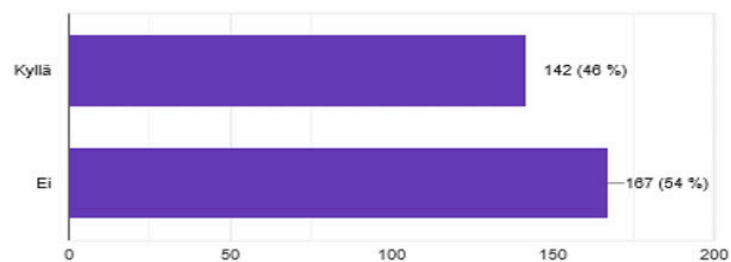
Hampaisiin liittyvät kysymykset

38. Missä iässä koirasi maitohampaat irtosivat?

Hampaiden irtoaminen tapahtui vastausten perustella lähes kaikilla 0,5 – 1 vuoden ikäisenä.

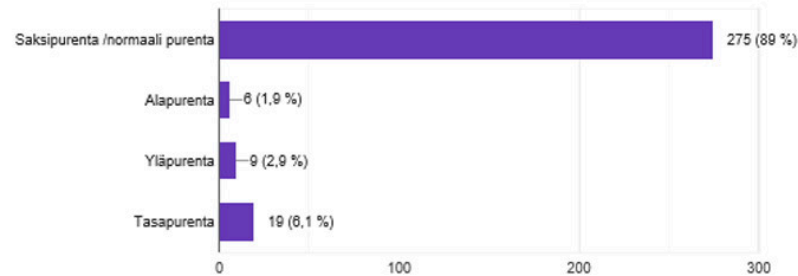
39. Onko pennultasi poistettu maitohampaita eläinlääkärin toimesta?

309 vastausta

40. Onko koirallasi millainen purenta

309 vastausta

41. Onko aikuisella koirallasi neljä pysyvää kulmahammasta

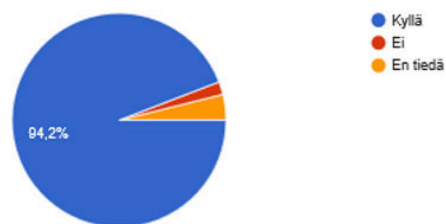
309 vastausta

Hampaita on poistettu parodontiitin vuoksi, lisäksi yksittäinen asentovirhe.

41.2 Onko koirallasi kulmahampaat oikeassa asennossa suussa

309 vastausta

41.3 Jos vastasit "Ei", kerro tarkemmin alla. Esim. sapelihammas, pureeko kulmahammas ikeneen, osittain puhjennut kulmahammas?

3 vastausta

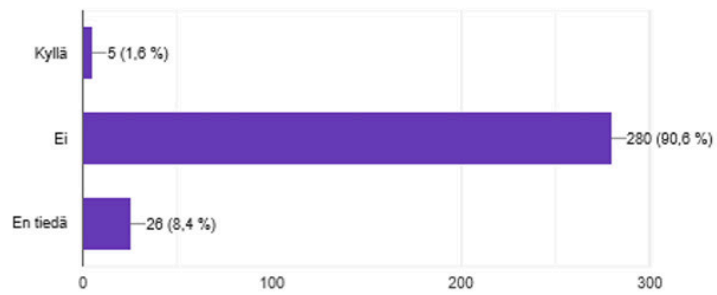
yksi kulmahammas on poistettu, virheellinen asento hampaassa

Toinen alakulmuri on paljon edempänä

Alakulmahampaat osui yläkulmahampaiden vieressä oleviin hampaisiin, jotka on nyt poistettu

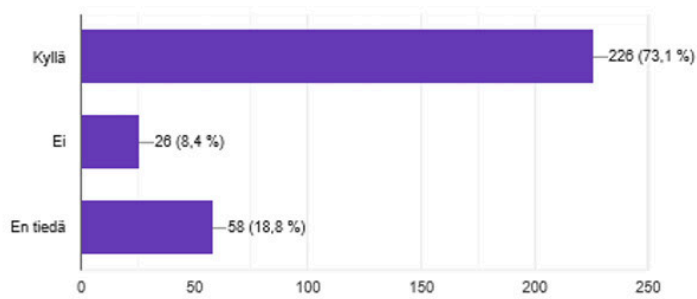
42. Onko koirallasi synnynnäisiä kiillevaurioita

309 vastausta

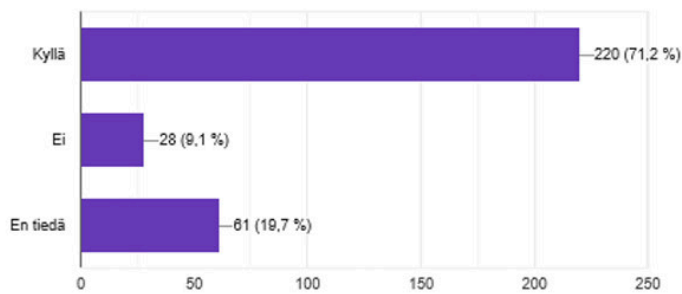
43. Onko koirallasi (ollut) kuusi yläetuhammasta?

309 vastausta

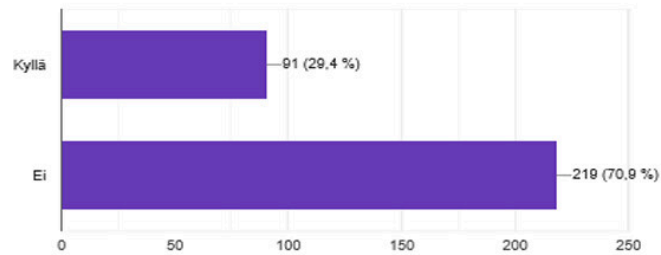
44. Onko koirallasi (ollut) kuusi alaeetuhammasta?

309 vastausta

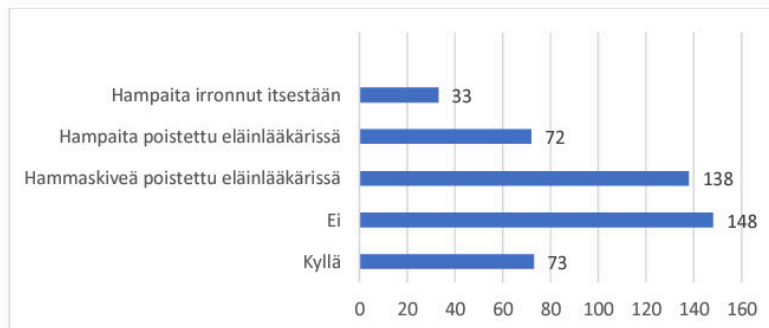
45. Onko koiralta poistettu pysyviä hampaita?

309 vastausta

46. Onko koiralla ollut ongelmia hammaskiven ja / tai hampaiden irtoamisen vuoksi (parodontiitti). Jos hampaita on irronnut tai poistettu, ilmoita kohdassa "muu" missä iässä ensimmäiset hampaat menetettiin.

309 vastausta

Yleisimmin hampaita aletaan menettää 5-vuotiaana

24

47. Jos koiralta on poistettu pysyviä hampaita eikä syy ollut parodontiitti, kerro tarkemmin alla

22 vastausta

22 vastauksesta kuitenkin parodontiittia oli 12 vastauksessa, joten relevantteja vastauksia oli 10 kpl

6 koiralta poistettu hampaita purennan vuoksi (60%)

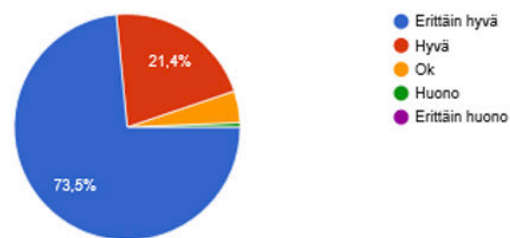
3 koiralla tapaturmaisesti vaurioituneita hampaita (30%)

1 ylipitkän kielen vuoksi (10%)

Luonteeseen liittyviä kysymyksiä

48. Miten arvioit koirasi luonteen?

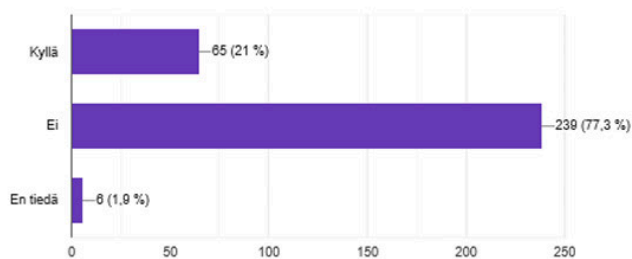
309 vastausta

OK 4,5% ja huono 0,6%, erittäin huono 0%

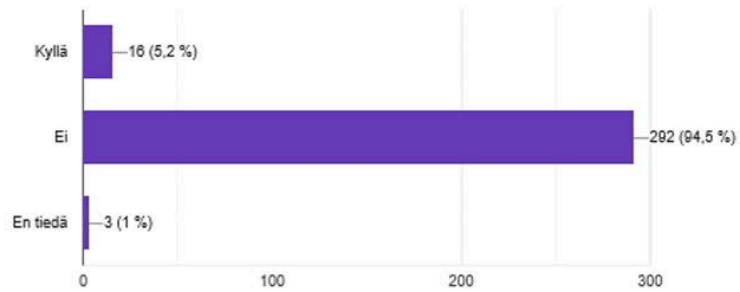
49. Pelkääkö koirasi ukkosta/ilotulitusta/ampumisen ääniä?

309 vastausta

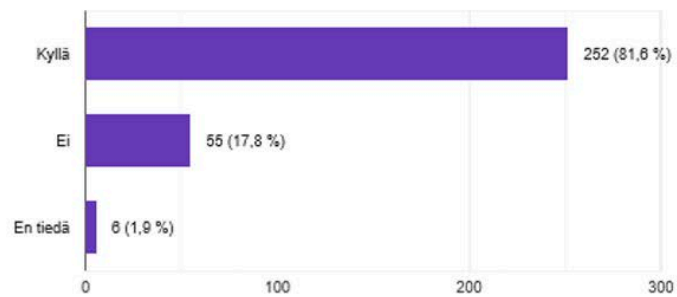
50. Kärsiikö koirasi matkapahoinvoinnista?

309 vastausta

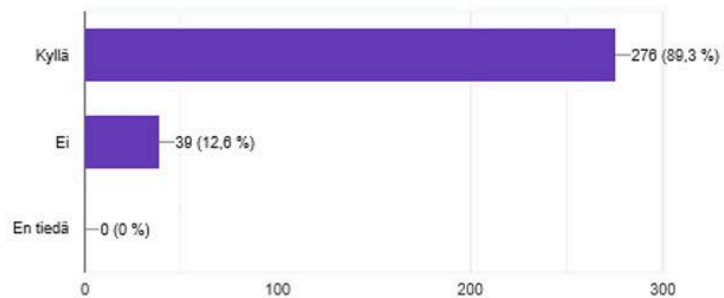
51. Pitääkö koirasi lapsista?

309 vastausta

52. Pitääkö koirasi muista koirista?

309 vastausta

53. Kuvaile omin sanoin koirasi käyttäytymistä, luonnetta/ temperamenttia

245 vastausta

Terrierimäiseksi/temperamenttiseksi yorkkiansa kuvaili 24,3% vastaajista. Iloiseksi/mahtavaksi kuvaili 21,7%. Vastaajista 24,3% kertoi yorkkinsa olevan aktiivinen/leikkisä. 23,6% vastaajista kuvaili yorkkiansa ystävälliseksi/lempeäksi/kiltiksi. Sosiaalisesti yorkkia kuvaili 20,7%. Moni kuvaili koiraansa ihmisystävälliseksi, lapsiystävälliseksi ja kertoi sen tulevan hyvin toimeen muiden koirien kanssa. Vastaajista 8,1% kertoi yorkkinsa olevan rauhallinen. Itsevarmaksi/tasapainoiseksi yorkkia kuvaili 7,1% ja rohkeaksi 9,1% vastaajista. 6,5% vastaajista kertoi koiransa olevan itsepäinen. 12,6% vastaajista kuvaili yorkkiansa varautuneeksi/epäsosiaaliseksi. 3,9% vastaajista kertoi koiransa olevan haukuherkkä ja 1,3% sen olevan ääniarka. Vastaajista 3,9% kuvaili yorkkiansa epävarmaksi/araksi ja 1% arvaamattomaksi. Vastaajista 1,3% kertoi koiransa kärsivän eroahdistuksesta.

(Koonnut Rea Hentunen)

Koiran elinikään liittyviä kysymyksiä

54. Jos koirasi ei ole enää elossa, kerro minkä ikäinen se oli kun se kuoli tai lopetettiin?

47 vastausta

Ikä vuotta	Lkm	%
16	4	8,5 %
15	10	21,3 %
14	6	12,8 %
13	5	10,6 %
12	7	14,9 %
11	5	10,6 %
10	4	8,5 %
8	1	2,1 %
5	1	2,1 %
4	1	2,1 %
3	1	2,1 %
1	2	4,3 %

Keskimääräinen elinikä on 12 vuotta, mediaani-ikä n. 13 vuotta.

55. Mistä syystä koirasi kuoli tai lopetettiin?

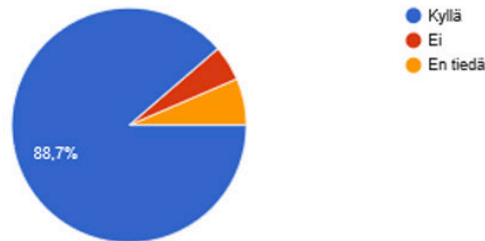
47 vastausta

Kysymykseen vastattiin 47 edesmenneen koiran osalta. Näistä valtaosa oli menehtynyt vanhuuteen 30. Seuraavaksi yleisimmät syyt olivat kasvaimet 5, leikkauksen jälkeinen komplikaatio 2 ja äkillinen hengitysvajaus 2, sydämen vajaatoiminta 2. Yksittäisinä syinä ilmoitettiin epilepsia, trakeakollapsi, lihasheikkous, cushingintauti, sokeus, jalat, virtsaamis- ja ulostamisongelmat sekä heikko yleiskunto.

Omistajan kokemus elämisestä yorkshirenterrierin kanssa

56. Jos olisit hankkimassa uutta koiraa, olisiko se yorkshirenterrieri?

309 vastausta

57. Jos vastasit "Ei", mistä syystä et haluaisi uutta yorkshirenterrieriä?

17 vastausta

Vastauksia, jotka eivät ottaisi uutta yorkshirenterrieriä oli 17 vastausta. Näissä 17 vastauksessa syinä oli rodun terveystilanne 41,0% , luonne 23,5% , omistaja haluaa toisen rotuisen koiran 29,0%, sisäsiisteys 5,8% ja vaativa turkki 5,8%.
(Koonnut Rea Hentunen)

Kaikista vastaajista (309) 5,5% ei ottaisi uutta yorkkia. Syinä oli rodun terveystilanne 1,94%(6 vastausta) , luonne 1,29% (4 vastausta), omistaja haluaa toisen rotuisen koiran 1% (3 vastausta), henkilökohtaiset syyt 0,65% (2 vastausta), sisäsiisteys 0,3% (1 vastaus) ja vaativa turkki 0,3% (1 vastaus).

Huomioitava myös vastausten päällekkäisyys (lukumäärä poikkeaa em. syystä).

59. Kerro omin sanoin millaiseksi koet elämän yorkshirenterrierin kanssa.

231 vastausta

Vastaajista 32,4% kuvaili elämänsä yorikin kanssa ihanaksi/mahtavaksi. 15,5% vastaajista kertoi yorikin tuovan iloa/onnea elämäänsä. Vastaajista 13,3% kuvaili elämän olevan helppoa yorikin kanssa. Positiiviksi asioiksi mainittiin mm. että yorkki on helppo ottaa mukaan joka paikkaan. 12% vastaajista kuvaili elämänsä yorikin kanssa erinomaiseksi/kivaksi/mukavaksi. Rotua itselleen sopivaksi/täydelliseksi kuvaili 11,7% vastaajista. 1,6% kertoi yorikin tuoneen elämäänsä aktiivisuutta. Vastaajista 1,6% kertoi pitävänsä siitä, että koira on aina heidän lähellä. Vastaajista 2,3% koki koiran terveystilanteen aiheuttavan huolta. Vastaajista 1% koki elämänsä yorikin kanssa olevan haastavaa ja 1% kertoi sisäsiisteyden tuottavan ongelmia.
(Koonnut Rea Hentunen)